

NSV LIIDU
TÄNAVATEL
JA TEEDEL

LIIKLEMISE EESKIRJAD

Arh.-CKS -
ARH

2/50978

A-23460

NSV LIIDU
TÄNAVATEL JA
TEEDEL LIIKLEMISE
EESKIRJAD

TEINE TRÜKK

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1960

6L
N76

Originaali tiitel:

ПРАВИЛА ДВИЖЕНИЯ ПО УЛИЦАМ
И ДОРОГАМ СОЮЗА ССР

Научно-техническое издательство
Министерства автомобильного транспорта и шоссейных
дорог РСФСР
Москва 1960

Tõlkinud P. Hõrak

2

ARHIIVKOGU

EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKU VABARIIGI
MINISTRITE NÕUKOGU

M Ä Ä R U S

24. augustist 1960. a. nr. 331

Tallinn-Toompea

**NSV LIIDU TÄNAVATEL JA TEEDEL
LIIKLEMISE EESKIRJADE KEHTESTAMISEST
EESTI NSV TERRITOORIUMIL.**

Kooskõlas NSV Liidu Ministrite Nõukogu 1959. a. 16. juuli määrusega nr. 793 ning eesmärgil suurendada vabariigi tänavatel ja autoteedel autode liiklemise ohutust Eesti NSV Ministrite Nõukogu m ä ä r a b:

1. Kehtestada Eesti NSV territooriumil alates 1. jaanuarist 1961. a. NSV Liidu tänavatel ja teedel liiklemise eeskirjad.

2. Kohustada linnade ja rajoonide täitevkomiteede esimehi kuni 1. jaanuarini 1961. a. läbi viima vajaliku töö ning ette valmistama tingimused transpordivahendite ja jalakäijate liiklemiseks kehtestata-vate NSV Liidu tänavatel ja teedel liiklemise eeskirjade kohaselt.

3. Kohustada ENSV Rahvamajanduse Nõukogu, Autotranspordi ja Maanteede Ministeriumi ning teisi

ministeeriume ja keskasutusi organiseerima NSV Liidu tänavatel ja teedel liiklemise uute eeskirjade tundmaõppimist autojuhtide ja automajandite administratiiv- ja tehnilise personali poolt. Pärast eeskirjade tundmaõppimist võtma 1. jaanuarini 1961. a. autojuhtidelt vastu arvestused ning andma välja vastavad tõendid.

4. Kohustada ENSV Siseministeeriumi 1. maini 1961. a. vastu võtma individuaalautode ja mootorataste valdajatelt eksamid uute liicluseeskirjade kohta.

* * * * *
7. Tunnistada alates 1. jaanuarist 1961. a. kehtetuks Eesti NSV tänavatel ja teedel liiklemise eeskirjad, mis on kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1958. a. 22. mai määrusega nr. 190.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimees
A. MÕURISEPP

*Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjade-
valitseja*
E. UDRAS

I JAGU

ULDSATTED

1. Käesolevad eeskirjad kehtivad kõikide üldkasutatavate teede ja tänavate ning nende ristumiskohtade (ristteede, väljakute) kohta kogu NSV Liidu territooriumil.

2. Liiklusvahendite liiklemine tänavail, väljakuil ja maanteedel toimub sõidutee paremal poolel.

3. Kõik tänavaid ja teid kasutavad isikud peavad olema vastastikku tähelepanelikud, valvsad ümbritseva olukorra ja selle muutumise suhtes, juhinduma käesolevaist eeskirjadest, täitma liiklusmärkide, liiklemise ohutusjoonte, teeviitade, valgusfooride ja miilitsatöötajate, ühiskondlike autoinspektorite, teedeenistuse ja praamil ületamise kohtade töötajate, koolide korrapidajate ning raudtee-ülesõidukohtade valvurite nõudeid liiklemise tingimuste ja korra kohta.

4. Juhtudel, mis ei ole ette nähtud käesolevais eeskirjades, tuleb juhinduda tehnilise eksploatatsiooni eeskirjadest, ohutustehnika eeskirjadest, autoteede ja teepäraldiste kaitse eeskirjadest, autoteede kasutamise korra põhimäärusest ja muudest normatiivsetest aktidest, mis määravad liiklusvahendite ning täna-

vate ja teede kasutamise korra, mitte segama liiklust ja teiste liiklejate ettevaatamata toimimise puhul võtma tarvitusele kõik vajalikud abinõud ohtlike tagajärgede ärahoidmiseks.

5. Üksikutel juhtudel piiratakse liiklust käesolevate eeskirjade lisades toodud liiklusmärkidega, sõidutee tähistamisega ja viitade ülesseadmisega: linnades — töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede otsuste alusel; teedel — vastavate teedeorganite poolt pärast kooskõlastamist Riikliku Autoinspeksiooniga.

6. Juht, reisija, jalakäija või muu isik, kes on rikkunud käesolevaid eeskirju, mille tagajärjel tekkis takistus liiklusvahendite liiklusele, ohtlik olukord või liiklusõnnetus, vastutab täielikult oma teo tagajärgede eest vastavalt seadusele.

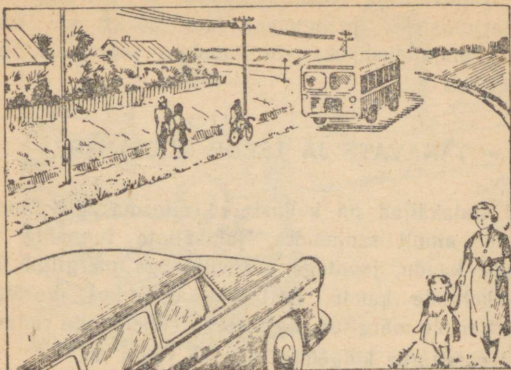
II JAGU

EESKIRJAD JALAKÄIJAILE JA REISIJAILE

LIIKLEMINE PIKI TÄNAVAID JA TEID

7. Jalakäijail on lubatud liikuda ainult kõnniteel või jalakäijate rajal, hoidudes paremale poole; kohdades, kus need puuduvad — vasakul teepeenral (joon. 1).

Käsikäruodega, kelkudega, jalgratastega ja suurte esemetega jalakäijad peavad käima sõiduteel kõnni-

Joon. 1. Maanteedel, kus jalgteed puuduvad, peavad jalakäijad liikuma vasakul teepeenral

tee lähedal, teedel aga — vasakul teepeenral. Lastega lapsevankrite või kelkudega võib liikuda ainult kõnniteel (vasakul teepeenral).

8. Sõjaväe- ja muude kolonnide ning organiseeritud rongkäikude liikumine on lubatud mitte üle nelja inimese reas, sõidutee paremal poolel, teedel ja tänavail aga, kus liiklemine toimub kolmes või enamas reas, — sõidutee keskel. Kolonni ees ja taga peavad asuma saatjad: päeva ajal — punaste lipukestega, pimedal ajal ja tiheda udu puhul — ees valge ja taga punase süüdatud laternaga.

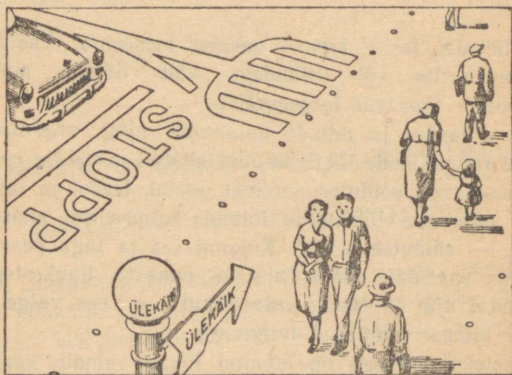
Lastekolonnidega on lubatud liikuda ainult kõnniteel, jalakäijate rajal või teepeenral, mitte rohkem kui kahekaupa reas.

9. Tänavate ja teede sõiduteed ei tohi kasutada rivihaarjutusteks, mängudeks, tantsudeks või kinni panna majanduslikeks või muudeks säärasteks otstarveteks.

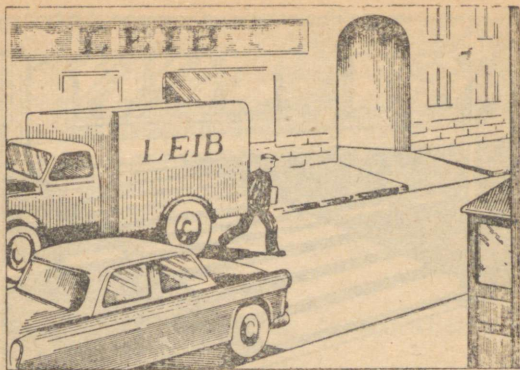
TÄNAVATE JA TEEDE ÜLETAMINE

10. Jalakäijad on kohustatud minema üle tänava või tee ainult sammudes, jalakäijate tunnelite või sildade kaudu, joontega või viitadega märgitud ülekäigukohtade kaudu, ristteedel aga, kus ülekäigukohad ei ole märgitud, kõnniteede (jalakäijate radade) või teepeenarde kulgemise suunas (joon. 2).

Väljaspool asulaid võib üle tee minna ainult siis, kui on võetud tarvitusele kõik abinõud, mis kindlus-

Joon. 2. Tänavat või teed ületada on lubatud kohtades, kus ülekäigukohad on märgitud joontega või viitadega

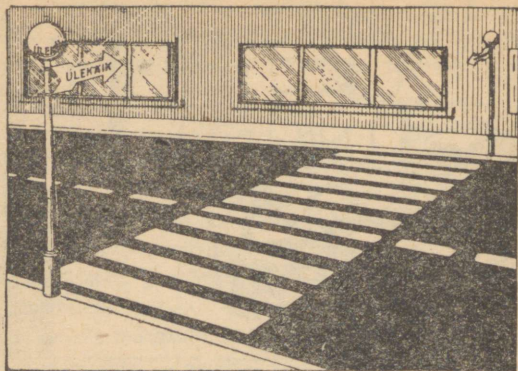
Joon. 3. Keelatud on väljuda liiklusvahendite tagant, nägemata olukorda tänaval (teel)

tavad isikliku julgeoleku ja liiklusvahendite takistusest liiklemise. Seejuures tuleb eriti ettevaatlik olla sõitvatest liiklusvahenditest möödudes ning muudes kohtades, kus nähtavus on piiratud (puudulik valgustus, teetõus, käänak).

11. Enne kui astuda sõiduteele, tuleb veenduda täielikus ohutuses enese ja ümbruskonna suhtes.

Keelatud on astuda lähenevale liiklusvahendile ette, väljuda liiklusvahendi tagant sõiduteele, nägemata olukorda tänaval (teel) või mingi muu ettevaatamata tegevusega segada liiklust ja ohustada liikluse julgeolekut (joon. 3).

12. Ülekäigukohtades, kus liiklemist ei reguleerita või on olemas valgusfoorid kollase vilkuva märk-

Joon. 4. Jalakäijail, kes asuvad «sebra»-tüüpi ülekäigukohas, on liiklemise eesõigus

tulega, peavad jalakäijad igal juhul mööda laskma lähenevad liiklusvahendid.

13. Jalakäijail, kes asuvad ülekäigukohtades, mis on tähistatud põikjoontega («sebra»-tüüpi tähistus joon. 4), on liiklemise eesõigus, välja arvatud juhud, kui seal erandlikult liiklemist reguleerib valgusfoor või reguleerija.

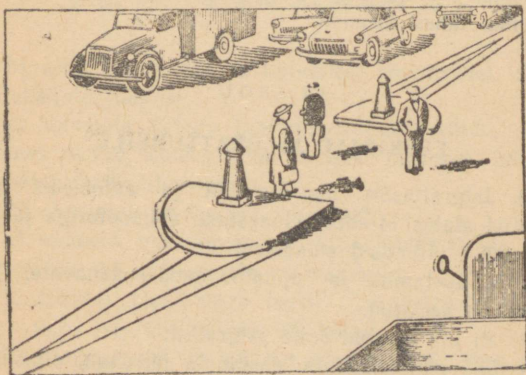
14. Ülekäigukohtades, kus liiklemine on reguleeritud, tuleb tänav (tee) ületada valgusfoori rohelise märktule või reguleerija lubava märguande puhul, lastes mööda pöört sooritavad liiklusvahendid; jalakäijaile määratud valgusviitade olemasolul juhendada nende märguandeist: «minge», «seiske»,

Kui jalakäijad ei jõua ületada tänavat (teed) nendele antud valgusfoori lubava märktule või reguleeriija märguande vältel, siis peavad nad sõidutee keskel või «ohutussaarekesel» ootama järjekordse edasiliikumist lubava märktule või märguande ilmumist (joon. 5).

15. Organiseeritud rongkäigud ja kolonnid võivad ületada reguleeritud ristteid ainult vastavalt valgusfoori märktuledele või reguleeriija märguannetele.

REISIJATE SISENEMINE JA VÄLJUMINE

16. Liiklusvahendeid oodata on lubatud ainult ooteplatvormidel, seal, kus need puuduvad — kõnniteel (teepeenral), segamata liiklust.

Joon. 5. Jalakäijad, kes ei ole jõudnud ületada tänavat (teed), peavad «ohutussaarekesel» ootama luba edasiliikumiseks

17. Ei ole lubatud siseneda autobussi, trollibussi või trammi ja neist väljuda liikumise ajal või kui nad ei asu märgitud peatuskohtades.

18. Reisijail on keelatud avada auto uksi enne auto täielikku peatumist kõnnitee juures (teepeenral), liikumise ajal peale ja maha minna; pärast peatumist võib uksi avada ainult siis, kui on veendunud, et see on ohutu teistele liiklejatele.

Väljuda on lubatud ainult kõnnitee (teepeenra) poole.

Veoauto veokasti minek ja sellest mahatulek on lubatav kõnnitee (teepeenra) poolt või üle tagaluugi.

19. Keelatud on takistada automaatuste sulgemist, sõita liiklusvahendite astmelaudadel ja välisosadel, seista veoauto veokastis või istuda selle luukidel ning akendest või üle luugi ääre välja sirutada kätt, pead või mis tahes esemeid.

III JAGU

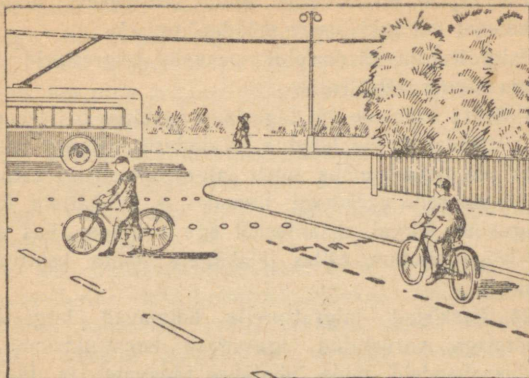
EESKIRJAD JALGRATTUREILE

20. Jalgrattasõit linnatänavail ja autoteedel on lubatud alates 14-ndast eluaastast, abimootoriga jalgratastel — 16-ndast eluaastast.

Sõidu õpetamine ja õppimine nendel tänavatel ja teedel on keelatud.

21. Ei ole lubatud sõita jalgrattal:

a) ilma signaalkellata, ebakindla piduriga. pimedal ajal aga peale selle ilma süüdatud esilaternata ja tagumise punase refleksklaasita;

Joon. 6. Jalgratastel sõita on lubatud ainult ühes reas, mitte kaugemal kui 1 m kõnniteest (teepeenrast). Vasakule või tagasisuunas pöördumiseks tuleb jalgrattalt maha astuda ja lükata seda jalakäijate ülekäigukoha kõrval

b) aedade, parkide ja bulvarite kõnniteedel ning jalakäijate radadel;

c) hoidmata kätega juhtimisseadisest, võidu, ebakaines olekus, hoides kinni teisest liikuvast liiklusvahendist või jalgratturist.

22. Keelatud on vedada jalgrattal:

a) esemeid, mis võivad takistada juhtimist või ulatuvad üle 0,5 m paremale või vasakule;

b) inimesi (sealhulgas lapsi), kui jalgrattal puudub teine iste ja jalatoed või korv.

23. Jalgratastel on lubatud liikuda ainult ühes reas ja mitte kaugemal kui üks meeter kõnniteest või teepeenrast (joon. 6). Lühiajaline väljasõitmine tähendab

datud rajalt on lubatud ainult eesolevast liiklusvahendist või takistusest möödasõitmiseks.

Jalgrattaraja olemasolul peavad jalgratturid liikuma ainult sellel rajal.

Pöörata vasakule või tagasisuunas tänavail (teedel) ja ristteedel ei ole lubatud. Vajadusel pöörata vasakule või tagasisuunas tuleb jalgrattalt maha astuda ja lükata seda käekõrval: linnades — jalakäijate ülekäigukoha kõrval, maanteedel aga kohtades, kus see on kõige ohutum, täites jalakäijate kohta kehtivaid eeskirju.

24. Eeskirjad jalgrattureile hõlmavad jalgrattamootoriga varustatud igasuguse konstruktsiooniga liiklusvahendeid, mida lubatakse tänavatel ja teedel kasutada ainult kohaliku Riikliku Autoinspektsiooni loal.

IV J A G U

OHUTUSNÕUDED INIMESTE VEOL

25. Trammi, trollibussi ja üldkasutatava autobussi juhid on kohustatud:

a) peatama trammi, trollibussi, autobussi, sõltumata vabade kohtade olemasolust nendes, marsruudi kõikides tähistatud peatuskohtades; avada uksi enne liiklusvahendi täielikku peatumist ei ole lubatud;

b) alustama uuesti liikumist ainult pärast reisijate väljumist ja sisenemist, konduktori poolt edasiliikumiseks antud märguannet ja uste täielikku sulgemist;

juht peab peale selle isiklikult veenduma tahavaatepeegli abil, et peatusest liikuma hakkamine on ohutu;

c) mitte avama uksi väljaspool tähistatud peatuskohti, kui seda ei nõua mingid erilised asjaolud (liiklusvahendi rike jms.).

26. Ei ole lubatud vedada inimesi:

a) suuremal arvul kui kohti on ette nähtud — juhi kõrval, mootorratta korvis, motorolleril või invaliidimootorsõidukis;

b) kes avaldavad joobe tunnuseid — mootorrattal, motorolleril, invaliidimootorsõidukis, mopedit ja veoauto veokastis (välja arvatud nende vedamine saatja vahetul järelevalvel veoauto veokastis või mootorratta korvis).

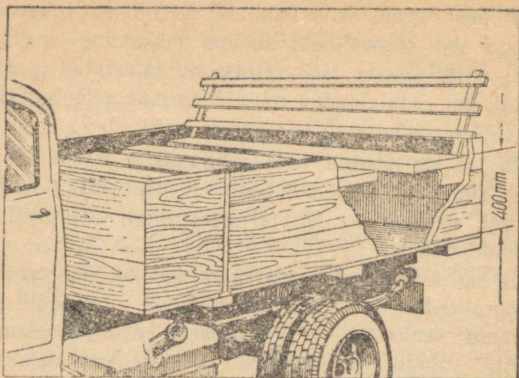
27. Inimeste veol veoautodega, sõltumatult veo eesmärgist, tuleb täita järgmisi nõudeid:

a) veokast peab olema varustatud istepinkidega, mis on kinnitatud mitte rohkem kui 400 mm kõrgusel veokasti põrandast; tagumisel pingil, samuti piki veokasti asetsevail pinkidel peavad olema kindlad seljatoed (joon. 7);

b) luukide haagid peavad olema kindlalt suletud ja kinnitatud;

c) süstemaatiliseks inimeste veoks määratud auto peab olema varustatud katttega ja trepikesega reisi- jate peale- ja mahaminekuks;

d) igale inimesi vedavale autole peab olema määratud kaks vanemat, kes koos juhiga vastutavad veo ohutuse eest; üks neist peab asuma veokastis, teine — auto juhirusumis, vanemate nimed peavad olema sisse kirjutatud teekonnalehte;

Joon. 7. Inimeste veoks määratud veoauto veokastis peavad istmed olema kinnitatud 400 mm kõrgusel veokasti põrandast; tagumisel pingil peab olema kindel seljatugi

e) veo organiseerija on kohustatud instrueerima juhti ja vanemaid veo korrast ja iseärasustest;

f) autot võib juhtida kahe viimase aasta jooksul laitmatult töötanud I või II liigi autojuht ja erandina, transpordiettevõtte juhtijate eriloal — III liigi autojuht, kel on vähemalt 3-aastane juhtimisstaaz;

g) inimeste arv veokastis ei tohi ületada: autodel kandejõuga 1,5—2 tonni — kuutteist inimest; 2,5—3 tonni — kahtkümmend inimest; 3,5—4 tonni — kahtkümmend nelja inimest; 5 tonni ja rohkem — kolmekümmend inimest; kõigil neil peavad olema istekohad.

h) liikumiskiirus ei tohi ületada 50 km tunnis.

Märkus. Lapsi võib vedada autobussides ja erandlikult — kinnise kerega veoautodes.

28. Inimeste veoks kohandamata veoautode veokastis on kaasa sõita lubatud isikuil, kes saadavad koormat või kes sõidavad koormat vastu võtma; nende perekonnanimed peavad olema näidatud teekonnalehes.

Keelatud on vedada inimesi, sealhulgas ka transportitöölisi ja agente, luukideta platvormidel, koormal lahtise veokasti luukide kõrgusel või kõrgemal, pikamöödulisel koormal, isekallutatavate autode veokastis, tsisternidel ja iga tüüpi veoautode järelvankritel.

V J A G U

JUHTIDE ÜLDISED KOHUSTUSED

29. Iga liiki mehaaniliste liiklusvahendite juhtidel peab kaasas olema:

a) Riikliku Autoinspeksiooni poolt välja antud tunnistus, mis õigustab juhtida vastavatüübilist liiklusvahendit; traktorite, mitte autode šassiile konstrueeritud teede-, ehitus-, koristamis-kastmis- ja muude spetsiaalsete iseliikuvate masinate juhtidel aga — vastavate ametkondade kvalifikatsioonikomisjonide poolt väljaantud tunnistus;

b) teekonnaleht (marsruudileht), välja arvatud individuaalomanikele kuuluvate liiklusvahendite juhtidel;

c) tehnilise passi talong (individuaalomanikele kuuluvate autode, mootorrataste, motorollerite ja mopeditel juhtidel ning invaliidimootorsõidukite juhtidel).

Märkus. Auto või muu individuaalomanikule kuuluva liiklusvahendi juhil, kui omanikku pole liiklusvahendiga kaasas, peab olema ka omaniku poolt välja antud vastav volitus.

30. Juhid on kohustatud:

a) väljasõidu eel ja liinil kontrollima liiklusvahendi tehnilist seisukorda, pöörates erilist tähelepanu pidurite, rooliseadmete, kummide, valgustus- ja signalisatsiooniseadmete korrasolekule, numbrimärkide ja tunnusmärkide ning pealkirjade puhtusele;

b) viivitamata peatuma:

— miilitsatöötajate ja ühiskondlike autoinspektorite märguandel (käeviipega, sauaga, vilega), täites kindlaksmääratud peatamise reegleid;

— kolonnide ja organiseeritud rongkäikude juhtide, samuti koolide juures ning raudtee-ülesõidukohtades olevate valvurite märguandel (käte, lipukese või laterna ülestõstmisega);

— tänavat (teed) ületava pimedada märguandel (kepi- ga, käega), samuti loomi saatvate isikute märguandel;

Märkus. Juhil on õigus nõuda teda peatanud miilitsatöötajalt või ühiskondlikult autoinspektorilt nende isikut tõendavate dokumentide esitamist.

c) miilitsatöötajate ja ühiskondlike autoinspektorite nõudmisel andma nendele kontrollimiseks teekonnalehe (tehnilise passi talongi) ja juhitunnistuse;

d) andma liiklusvahendid, sealhulgas ka isiklikus kasutuses olevad, miilitsatöötajate käsutusse:

— põgenevate isikute jälitamiseks;

— kiirarstiabi vajavate isikute raviasutusse toimetamiseks;

— liiklusõnnetuse, õnnetusjuhtumi või loodusliku katastroofi kohale sõitmiseks;

M ä r k u s. Miilitsatöötaja peab liiklusvahendi kasutamisel juhile ette näitama isikut tõendava dokumendi ja vormistama sõidu vastava sissekirjutusega teekonnalehte, individuaalkasutuses olevate liiklusvahendite valdajale aga välja andma õiendi oma perekonnanime, ametinimetuse, teenistustõendi numברי ja miilitsaorgani nimetuse äratähendamisega.

e) jõuvankrit tankimisjaamas tankima kooskõlas kehtivate tuleohutuse ja nende jaamade sisekorra eeskirjadega;

f) välja sõites veoautodega ja autobussidega poristelt külavaheteedelt, ehitustelt, karjääridest, sillutamata teosadelt jms. täiustatud kattega autoteedele ja linnatänavatele puhastama liiklusvahendi rattad porist.

31. Juhtidel on keelatud:

a) anda liiklusvahendi juhtimine üle isikuile, kellel ei ole kaasas selle juhtimist õigustavat luba või kellel on juhtimisluba, kuid kelle nimi pole märgitud teekonna- (marsruudi-) lehel, samuti kui pole kindel, et antud isikul on küllaldane juhtimisvilumus;

b) juhtida liiklusvahendit, olles kas või kõige kergemal määral alkoholijooce seisundis või narkootiliste ainete mõju all, samuti tarvitada alkohoolseid jooke või narkootilisi aineid väljasõidu momendist kuni tagasisaabumiseni alalisse parkimiskohta või liiklusvahendi paigutamiseni ööbimiskohta;

c) juhtida liiklusvahendit, olles haige või seevõrra väsinud, et see võib kahjustada liiklemise julgeolekut;

d) kasutada autosid ja teisi liiklusvahendeid isikliku kasu saamise sihiga või sissetuleku allikana.

32. Teistest riikidest NSV Liitu saabuvate autode ja mootorrataste juhid on kohustatud:

a) kaasas kandma rahvusvahelises teedel liiklemise konventsioonis ettenähtud dokumente auto (mootorratta) kohta ja selle juhtimisluba;

b) omama autol (mootorrattal) rahvuslikku registreerimisnumbrimärki ning väljasõidumaale rahvusvahelise konventsiooniga omistatud tunnusmärki.

VI JAGU

LIIKLUSVAHENDITE LIIKLEMISE KORD

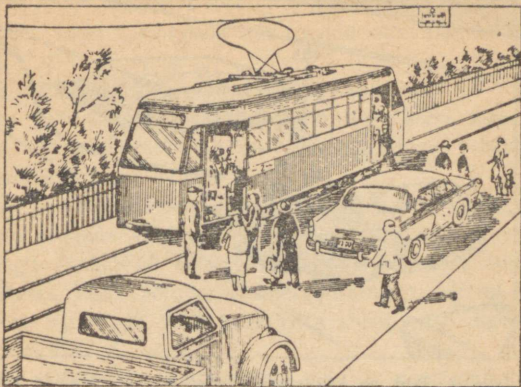
JALAKÄIJATE JULGEOLEK

33. Juht on kohustatud laskma mööda jalakäijad, kes pole jõudnud tänavat ületada momendiks, mil valgusfoor või reguleeriija andis märguande, mis lubab liiklusvahenditel liikuda.

Reguleerimata ülekäigukohtades, samuti kohtades, kus on valgusfoorid kollase vilkuva märktulega, on juhil liikumise eesõigus, kuid ta võib seda õigust kasutada alles pärast seda, kui on andnud jalakäijaile, kes pole veel jõudnud ületada tänavat (teed), võimaluse lõpetada üleminek.

«Sebra»-tüüpi reguleerimata jalakäijate ülekäigukohtades on juht kohustatud andma teed jalakäijaile, kes viibivad säärasel ülekäigul.

34. Trammiliiklusega tänavail ja teedel, kus sõita

Joon. 8. Oherealise liiklusega tänavail on juht kohustatud peatuma ja mööda laskma trammil sõitjaid

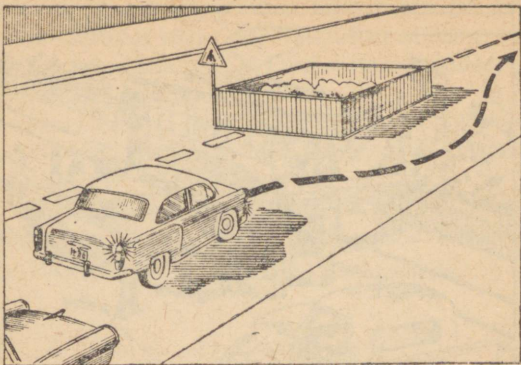
on võimalik ainult ühes reas, on juht kohustatud peatuma ja mööda laskma jalakäijad, kes sisenevad trammile või sellest väljuvad, kui trammile peatuskohas puudub ooteplatvorm (joon. 8).

Keelatud on mööda sõita eesliikuvast trammist lähemal kui 20 m peatuskoha tähistusest.

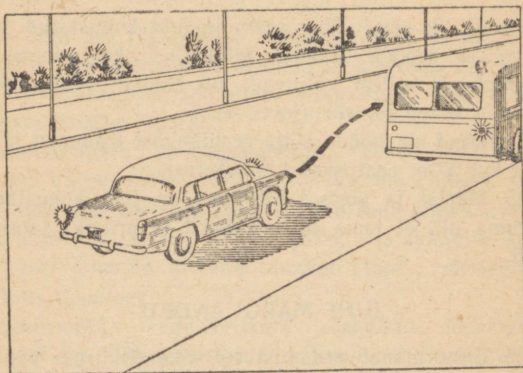
35. Märjal ja porisel sõiduteel on juht kohustatud liikuma nii, et tema liiklusvahend ei pritsiks jalakäijaid.

JUHI MÄRGUANDED

36. Enne manööverdamist või liikumiskiiruse vähendamist peab juht sellest aegsasti märku andma teistele liiklejatele ja samuti reguleerijatele. Märkuandmine ei

Joon. 9. Juht on kohustatud takistusest ümbersõidu eel andma märku suunanäitajaga

Joon. 10. Juhid on kohustatud märku andma eesliikujast möödasõidu eel: möödasõitja — suunanäitajaga vasakule, möödasõidetav — suunanäitajaga paremale

anna juhile läbisõidu eesõigust ega vabasta teda vajadusest võtta tarvitusele kõiki muid ettevaatusabinõusid.

37. Juht on kohustatud märku andma:

a) enne liikuma hakkamist kõnnitee äärest, teepeenralt või parkimiskohalt — suunanäitajaga vastavalt liikumissuunale;

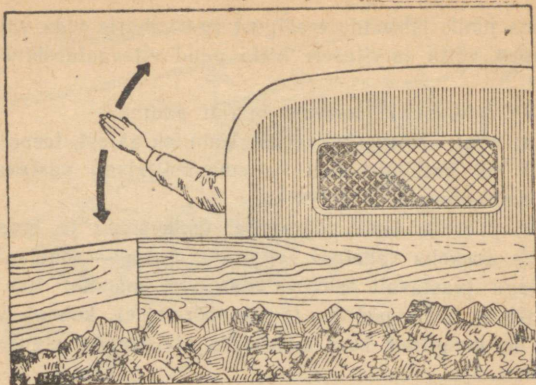
b) pöörete, ümberpööramise, ümbersõidu ja igasuguse asukoha vahetuse eel sõiduridades — suunanäitajaga (vastavalt eeloleva manöövri suunale) 100 m ulatuses kuni pöörde (ümberpööramise) kohani või 20 m kauguselt kuni teise ritta rivistumise alguseni (joon. 9);

c) eesliikujast möödasõidu eel — suunanäitajaga vasakule 20 m kauguselt enne möödasõidu alustamist (pimedal ajal, kui puuduvad vastassuunalised liiklusvahendid, võib täiendavaks märguandeks möödasõidu puhul olla esilaternatulede perioodiline ümberlülitamine) (joon. 10);

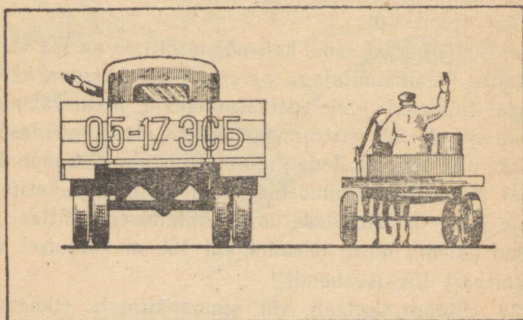
d) kohe pärast seda, kui möödasõitjale on tee vabastatud — suunanäitajaga paremale või kutsuva käeviipega (pimedal ajal vastassuunaliste liiklusvahendite puudumisel võib vastusmärguandeks ohutu möödasõidu kohta olla laternatulede ümberlülitamine) (vt. joon. 10);

e) pimedal ajal pimestuse ärahoidmiseks — esilaternate kaug- ja lähitulede ümberlülitamisega, jättes lähituled põlema mitte lähemal kui 150 m kaugusel vastusõitvast liiklusvahendist.

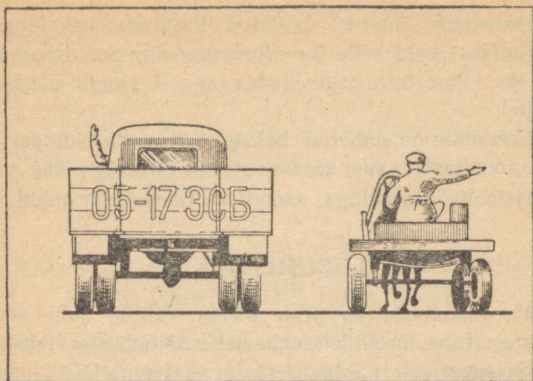
38. «Stopp»-signaali või suunanäitajate riknemisel või puudumisel on juht kohustatud märku andma järgmiselt:

Joon. 11. Juhtide poolt peatumise eel antavaid märguandeid

Joon. 12. Juhtide poolt vasaku suunanäitaja asemel antavad märguanded

Joon. 13. Juhtide poolt parema suunanäitaja asemel antavad märguanded

a) «stopp»-signaali asemel — käe sirutama kõrvale ja liigutama seda perioodiliselt üles-alla (joon. 11);

b) vasaku suunanäitaja asemel — sirutama vasaku käe kõrvale ja hoidma seda horisontaalasendis või avama vasaku ukse või sirutama kõrvale parema käe ja painutama selle küünarnukist üles (joon. 12);

c) parema suunanäitaja asemel — sirutama vasaku käe kõrvale ja painutama selle küünarnukist üles või sirutama kõrvale parema käe (avama parempoolse ukse) (joon. 13).

39. Kohe pärast manöövri sooritamist tuleb märguandmine lõpetada; käega märguande võib lõpetada 5 m kaugusel enne pööret.

40. Kõikides asulates on iga liiki mehaaniliste liik-

lusvahendite juhtidel keelatud kasutada helisignaali kella 00-st kuni kella 6-ni, linnades ning sanatooriumide ja kuurortide asukohtades aga — kogu ööpäeva vältel.

Erandina on lubatud helisignaali anda autodel ja mootorratastel, mis on varustatud sireeniga või muu spetsiaalhelisignaaliga, samuti ka tiheda udu puhul.

LIIKUMISKIIRUS

41. Liikumiskiirus peab olema valitud juhi poolt olenevalt tee profiilist, vabaoleva sõiduteeosa laiuusest ja seisukorrast, nähtavusest ja vaatepiirist, liiklusvahendi iseärasustest, teiste juhtide ja liiklejate käitumisest sellise arvestusega, et ta tekkinud konkreetsetes olukorras oleks suuteline aeglustama liikumist või peatuma, rakendades üldiselt kasutatavaid juhtimisvõtteid.

See nõue on kohustuslik ka juhtudel, kui liikumiskiirus on piiratud käesolevate eeskirjadega või liiklusmärkidega.

42. Linnades ja muudes asulates ei tohi liikumiskiirus ületada 60 km tunnis sõiduatodel ja 50 km tunnis muud liiki liiklusvahenditel.

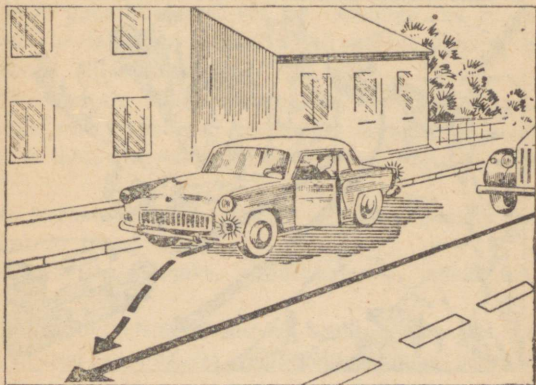
43. Möödasõidul rongkäikudest, kolonnidest ja jalakäijate kogunemiskohtadest sõiduteel, väljasõitmisel õuest ja sissesõitmisel õue, kiilasjäa puhul, piiratud vaatepiiri ja halva nähtavuse tingimustes (tihe udu, paduvihm, lumetuisk), liiklusvahendi pukseerimisel painduva ühenduslüli abil ja tagasisõitmisel garaaži, kui ei ole võimalik kõrvaldada teel tekkinud tehnilist riket, ei tohi liikumiskiirus ületada 20 km tunnis.

44. Sireeniga või muu spetsiaalhelsignaali varustatud autod ja mootorrattad võivad liikuda kiirusega, mis tagab ülesande õigeaegse täitmise, kuid ei ohusta teisi liiklejaid.

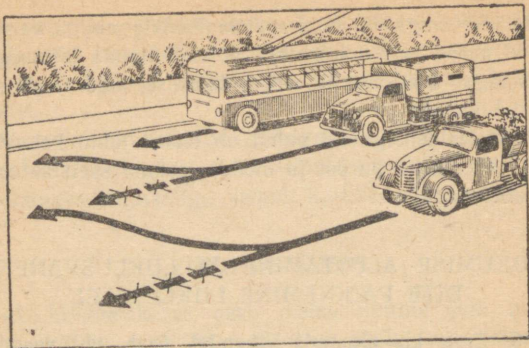
Spetsiaalhelsignaali puhul on teised juhid kohustatud vähendama kiirust ja mööda laskma spetsiaalauto (mootorratta).

LIIKUMISE ALUSTAMINE JA LIIKLUSVAHENDITE PAIKNEMINE LIIKLEMISEL

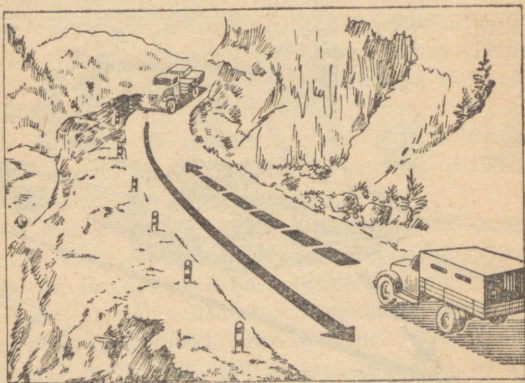
45. Enne kui alustada liikumist, peab juht veenduma, et see on täiesti ohutu lähedal viibijaile ja kaasaõitjaile, andma märku liikuma hakkamiseks ning laskma mööda liikuvad liiklusvahendid (joon. 14).

Joon. 14 Enne kui alustada liikumist, on juht kohustatud mööda laskma liikuvad liiklusvahendid

Joon. 15. Keelatud on liikuda vasakutes ridades, kui parempoolsed on vabad

Joon. 16. Juht on kohustatud andma teed järsaku pool liikuvale liiklusvahendile

46. Sõiduridade arv liiklemisel määratakse juhtide poolt olenevalt sõidutee laiusest ja liiklusvahendite gabariitlaiusest.

Vahekaugused liiklusvahendite vahel laiuses (intervallid) ja pikkuses (distsantsid) valib juht vastavalt liikumiskiirusele ja pidurdamisvõimalustele.

Keelatud on liikuda vasakus sõidureas, kui parempoolne rida on vaba (joon. 15).

47. Keelatud on veoautode, autobusside ja trollibuside liikumine:

a) kahe- ja kolmerealise liiklemise puhul — äärmises vasakpoolses reas;

b) laiematel tänavatel — kaugemal kolmandast reast.

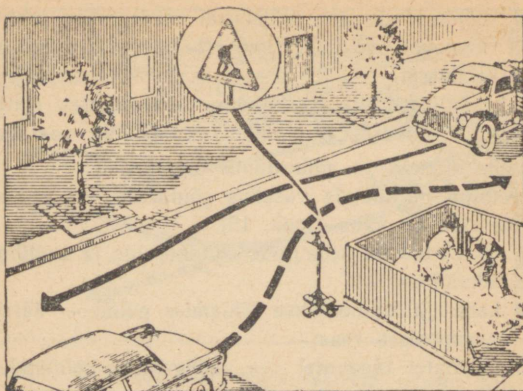
48. Trammitedel liikumine rööpmeteta liiklusvahendiga on lubatud, kui sõidutee laius on väiksem liiklusvahendi gabariitlaiusest või kui sõidutee on suletud liikumatu takistuse poolt, samuti möödasõiduks eesliikuvast liiklusvahendist.

49. Tänavate (teede) osadel, kus möödumine vastu sõitjast on raskendatud või hoopis võimatu, peab juht andma teed, olenemata liiklusvahendite liigist või tüübist:

a) järsaku ääres kulgevatel teedel — järsaku pool liikuvaile (joon. 16);

b) kalletel (järsaku puudumisel) — märke tõusvaile;

c) horisontaalsetel teeosadel kohtades, kus üks pool on suletud — sõidutee vaba poole suunas liikuvaile (joon. 17).

Joon. 17. Horisontaalsel, kitsenenud tänava- (tee-) lõigul tuleb anda teed sõidutee vaba poole suunas liikuvale liiklusvahendile

MÖÖDASÕIT EESLIIKUVAIST LIIKLUSVAHENDEIST

50. Möödasõit eesliikuvast rööpmeteta liiklusvahendist on lubatud ainult vasakult poolt pärast märguandmist manööverdamiseks, tingimusel, et möödasõidu ajal ega pärast seda ei teki ohtu jalakäijaile ega möödasõidetavale ja vastuliikuvale liiklusvahendile, samuti, et teistel juhtidel ei teki vajadust järsku kõrvale pöörata ega järsku pidurdada.

M ä r k u s. Möödasõiduks eesliikujast loetakse manöövrit, mis on seotud väljasõiduga oma sõidureast.

51. Möödasõidetava liiklusvahendi juhil on keela-

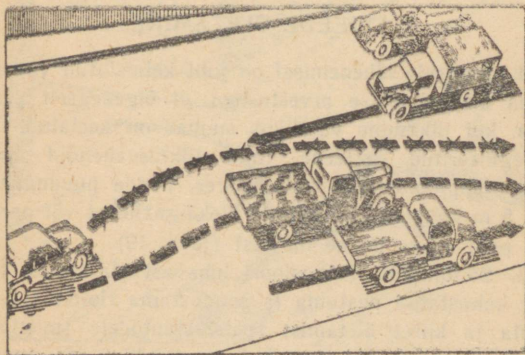
tud takistada möödasõitu liikumiskiiruse suurendamisega või mingi muu tegevusega; ta on kohustatud möödasõitjale andma mõista, et märguande möödasõiduks või möödasõidu kavatsus on tema poolt vastu võetud, võtma niipalju kui võimalik paremale ja, andes teed, vastusmärguandega teatama möödasõidu ohutusest.

52. Möödasõit on keelatud:

a) väljasõitmisega tänava või tee vasakule poolele, kui möödasõidu piirkonnas on vastusõitvail liiklusvahenditel möödasõit raskendatud;

b) liiklusvahendist, mis sooritab möödasõitu eesliikuvast või eesseisvast liiklusvahendist (joon. 18);

c) kui eesoleva liiklusvahendi juht annab märku manööverdamiseks või peatamiseks, momendini, mil selgub, et tee möödasõiduks on vaba;

Joon. 18. Kahekordne möödasõit on keelatud

d) juhtudel, kui liikumiskiirus ei tohi ületada 20 km tunnis;

e) järskudel langudel, sildadel ja tunnelites;

f) ristteedel ja jalakäijate ülekäigukohtades, trammi, trollibussi ja autobussi tähistatud peatuskohtade juures ning raudtee-ülesõidukohtades;

g) sõiduteel töötamise kohtade läheduses;

h) ohtlikes kohtades, millede ette on seatud hoiatavad liiklusmärgid.

53. Veoautodel on möödasõit täiendavalt keelatud:

a) kaherealise liiklemise puhul — väljasõiduga trammiteele;

b) kolmerealise liiklemise puhul — kõrvaesõiduga teisest reast kaugemale;

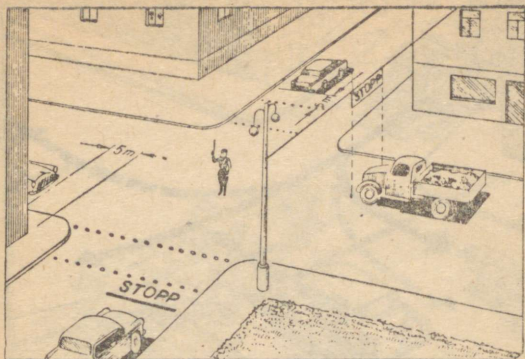
c) laiematel tänavatel ja teedel — kõrvaesõiduga kolmandast reast kaugemale.

RISTTEEDE ÜLETAMINE

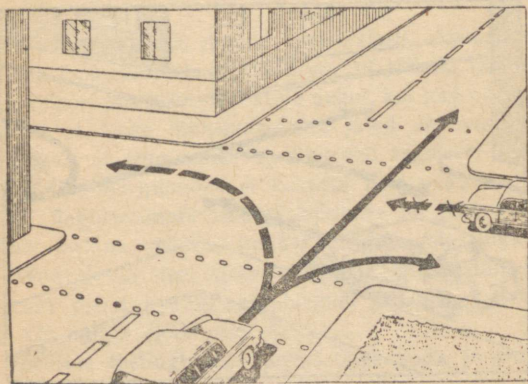
54. Ristteele lähenemisel on juht kohustatud vähendada kiirust sellise arvestusega, et õigeaegselt peatuda, kui liikumine vajalikus suunas on keelatud.

Reguleeritud ristteedel tuleb liiklusvahendid peatada stoppjoone või -viida juures, nende puudumisel aga 5 m kaugusel jalakäijate ülekäigukohast või paremal pool asuva hoone nurgast (joon. 19).

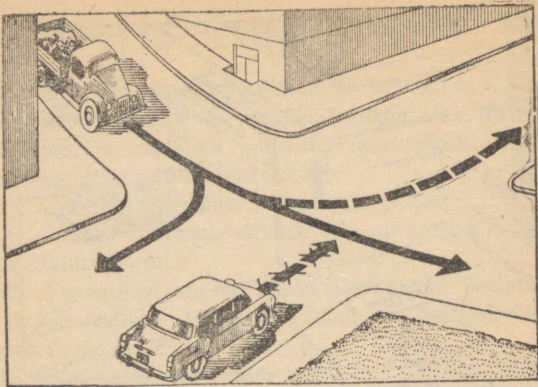
55. Sõltumatult valgusfoori lubavast märktulest on juht kohustatud peatuma ja soodustama risttee takistuseta ja kiiret ületamist spetsiaalautodele (mootor-ratastele), kui need annavad sireenitüüpi või muud spetsiaalhelisignaali.

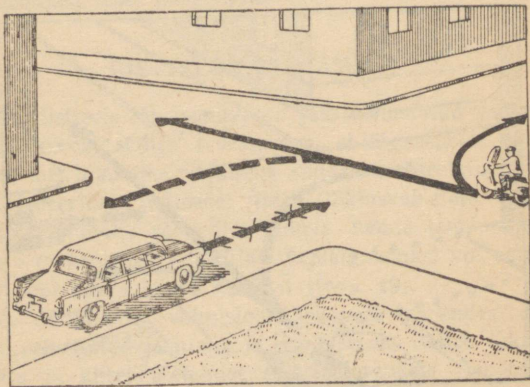
Joon. 19. Peatamiskohad reguleeritud risttee ees

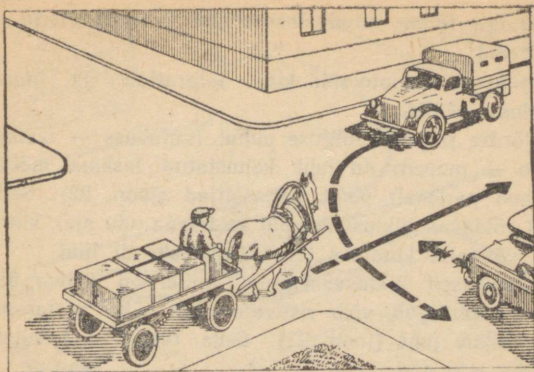
Joon. 20. Reguleerimata ristteel on juht kohustatud laskma mööda peatänaval või -teel liikujad

Joon. 21. Oheliigiliste tänavatega reguleerimata ristteel antakse eesõigus tõusul või langul liikujaile

Joon. 22. Võrdse järjekorraõiguse puhul sõidab esimesena see juht, kelle parem külg on takistusest vaba

Joon. 28. Oheaegselt liiklusvahendiga, mis kasutab risttee ületamise eesõigust, võib ristteele sõita vastassuunas liikuv juht

56. Sireeniga või muude spetsiaalsete signaalidega autode ja mootorrataste juhid võivad jätkata liikumist valgusfoori mis tahes märktule puhul, kui nad on veendunud, et teiste liiklusvahendite juhid annavad nendele teed, ja tingimusel, et liiklemist reguleeriva miilitsionääri märguanded ei kohusta neid peatuma.

57. Reguleerimata ristumiskohtades on juht kohustatud laskma mööda liiklusvahendid, mis liiguvad peatänaval või -teel (joon. 20), üheliigiliste tänavate (teede) puhul aga liiklusvahendid, mis liiguvad tõusul või langul (joon. 21).

Võrdsete teetingimuste puhul tuleb sõita järgmises järjekorras:

a) trammid, trollibussid ja autobussid;

b) iga tüüpi autod, mootorrattad, motorollerid ja mopedid;

c) invaliidimootorsõidukid, jalgrattad ja muud liiklusvahendid.

Võrdse järjekorraõiguse puhul (autobuss — tramm, auto — moped) on juht kohustatud laskma mööda temast paremalt poolt väljasõitjad (joon. 22). Selliselt sõidavad liiklusvahendid ka tiheda udu ajal, kui ei ole võimalik kindlaks teha liiklusvahendi liiki.

Üheaegselt liiklusvahendiga, millel on risttee ületamise eesõigus, võib ristteele välja sõita vastassuunas liikuv juht (joon. 23). Seda reeglit ei kasutata tiheda udu ajal.

M ä r k u s. Peatänavaiks ja -teedeks loetakse:

a) kolmekülgsel ristteel — iga tänav või tee, mille jätk ulatub ristteest mõlemale poole;

b) neljakülgsel ristteedel — tänavad ja teed:

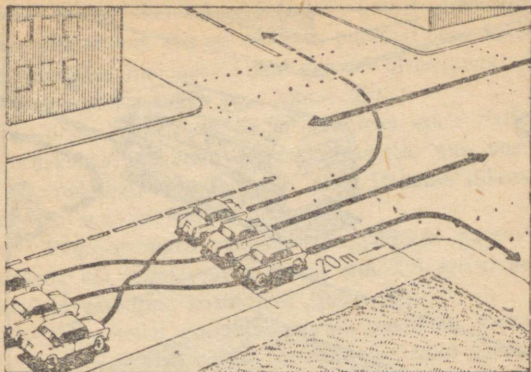
— millede sõiduteel on eraldav haljasala riba;

— millel on tunduvalt laiem sõidutee;

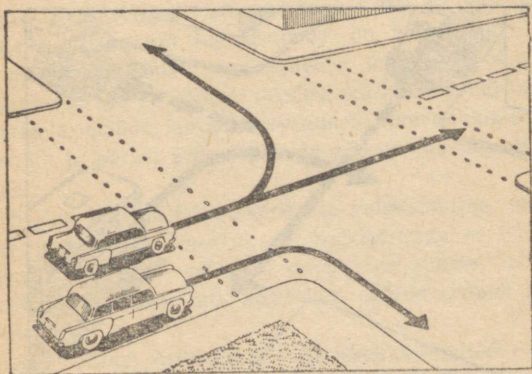
— millel on kate, tänavate ja teede suhtes, millel kate puudub.

MANÖÖVERDAMINE

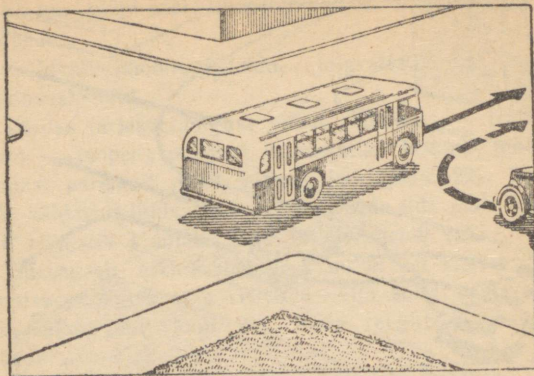
58. Pöörde eel on juht kohustatud aegsasti andma manööverdamiseks märku, vähendama kiirust ja järkjärgult, segamata teisi liiklusvahendeid, asuma äärmisse ritta (paremale pöördeks — paremasse, vasakule ja tagasisuunas pöördeks — vasakusse ritta) (joon. 24).

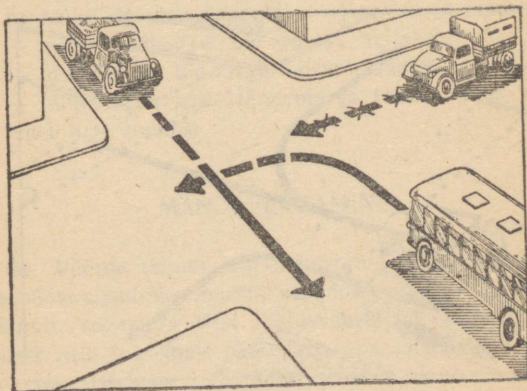
Joon. 24. Risttee lähedal toimub ümberrivistumine ridades

Joon. 25. Kaherealisel liiklemisel paiknevad vasakus reas otsesuunas sõitvad ja vasakule pöörduvad juhid

Joon. 26. Pööret sooritada võib, kui ei segata läbisõidu eesõigust kasutavat liiklusvahendit

Joon. 27. Vasakule pöörduja laseb mööda ristteed otsesuunas ületaja

Kui liiklusvahendid rivistuvad ümber üheaegselt kahes naaberreas, siis on eesõigus paremal pool asuval.

Kaherealise liiklemise puhul peavad otsesuunas sõitjad paiknema vasakus reas (joon. 25).

59. Juht, kes ei ole 20 m kaugusel enne ristteed (pöördekohta) jõudnud asuda sõiduritta, mis vastab kavatsetud überrivistumisele, peab jätkama liikumist selle rea suunas, kus ta asub.

60. Reguleerimata ristteel võib pöörata paremale, vasakule või tagasisuunas ainult siis, kui see ei sega läbisõidu eesõigust kasutajaid (joon. 26).

Kui juht, kellel on vaja pöörata vasakule, kasutab läbisõidu eesõigust, sõidab ta ristteele, kuid lõpetada pöörde (ka tagasisuunas) võib ainult siis, kui on lasknud mööda otseliikuvad liiklusvahendid vastassuunas ja tagant (näiteks trammi) (joon. 27).

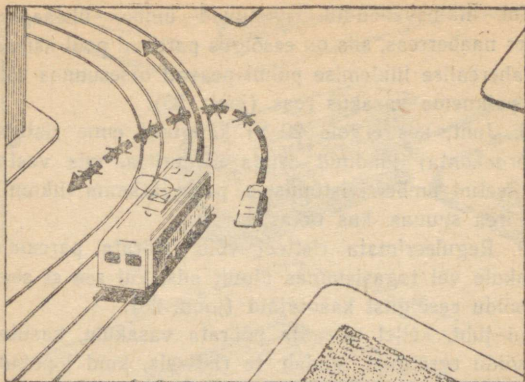
61. Reguleeritud ristteedel juht, kellel on vaja pöörata vasakule või tagasisuunas, on kohustatud:

a) kui liiklemist reguleeritakse kolmesektsioonilise valgusfooriga — sõitma rohelise märktule puhul välja ristteele, mööda laskma otsesuunas liikuvad liiklusvahendid ja pärast seda lõpetama pöörde (ka tagasisuunas);

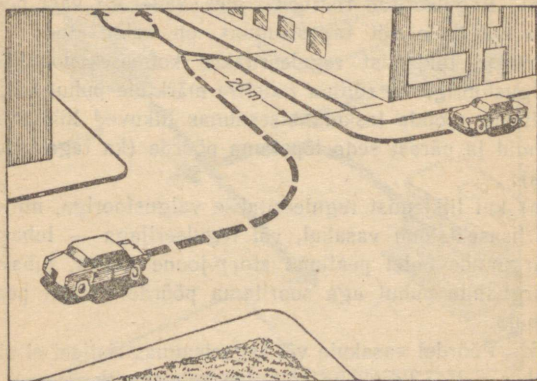
b) kui liiklemist reguleeritakse valgusfooriga, millel on lisasektsioon vasakul, või reguleerijaga — lubava märguande ootel peatuma stopp-joone juures, lubava märguande puhul aga sooritama pöörde ristteel peatamata.

62. Pöördel vasakule või tagasisuunas ristteel ei ole ümber risttee keskkoha sõitmine kohustuslik.

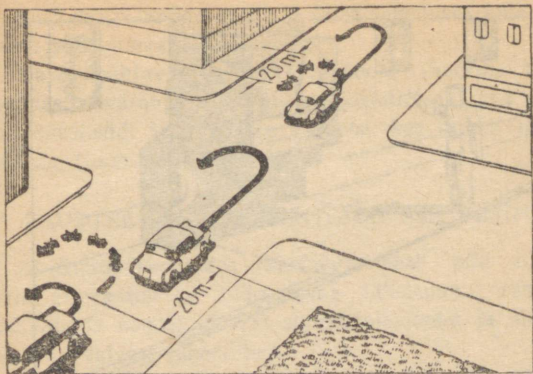
Tagasisuunas pöörde lõpetamisel on juht kohusta-

Joon. 28. Ristteel tagasisuunas pöördumisel tuleb mööda lasta vasakule pöörduv tramm

Joon 29. Pärast pööret ristteel toimub ümberrivistumine

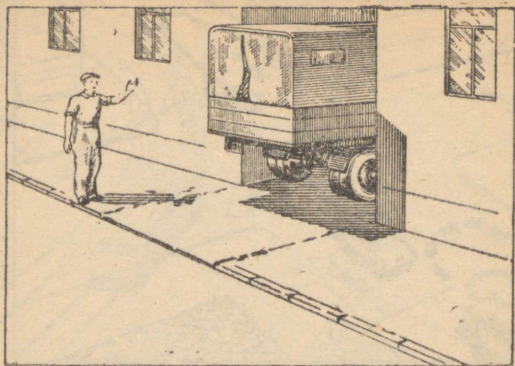
Joon. 30. Tänavavõrgu risttee lähedal, kus on keelatud vasakule ja tagasisuunas pöördumine

tud mööda laskma vasakule pöörduva trammi (joon. 28).

63. Pärast pööret peab juht üle minema temale liikumiseks lubatud ritta, pidades kinni ettenähtud ümberrivistumise korrast (joon. 29).

64. Pöörata vasakule ja tagasisuunas võib nii ristteedel kui ka igal pool tänavatel (teedel), kus see on juhile kõige sobivam ja lähedalolijaile ohutu, kuid mitte lähemal kui 20 m ristteest (joon. 30).

Kui sõidutee laius on mitteküllaldane tagasisuunas pööramiseks vasakust reast, siis on ristteedel tagasisuunas pööre keelatud, kuid tänavatel (teedel) väljaspool ristteid on see lubatav parempoolsest reast (kõnnitee või teepeenra juurest).

Joon. 31. Halva nähtavuse puhul peab auto taga asuma inimene, kes abistab juhti

65. Keelatud on pöörata vasakule, tagasisuunas ja liikuda tagurpidi:

a) trammi, trollibussi ja autobussi tähistatud peatuskohtades (kella 6-st kuni kella 24-ni), raudtee-üle-sõidukohtades ja jalakäijate ülekäigukohtades;

b) sildadel, sildade all, tunnelites ja kui vaatepiir või nähtavus kummaski suunas on alla 100 m.

Peale selle on tagurpidi liikumine keelatud ristteedel ja lähemal kui 20 m nendest.

66. Tänavatel (teedel) väljaspool ristteid on juht kohustatud enne manöövri sooritamist mööda laskma otsesuunas sõitvad liiklusvahendid.

67. Kui juhil on vaja liiklusvahendit taandada või avada juhiruumi ust, siis peab ta enne veenduma, et

temast keegi mööda ei sõida ja et läheduses pole inimesi ega mingeid takistusi.

Halva nähtavuse puhul tahapoole (koorma tõttu veokastis, väravast tagurpidi väljasõitmisel jms.) peab liiklusvahendi taga asuma inimene, kes annab juhile märku (joon. 31).

RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHTADE ÜLETAMINE

68. Ristumiskohtades raudteega peab juht olema eriti ettevaatlik ja suurendama tähelepanu, rangelt juhinduma nendel olevast signalisatsioonist ja ülesõidukoha valvuri juhenditest.

Signalisatsiooni ja tõkkepuu (pooltõkkepuu) puudumisel on juht enne ülesõidukoha ületamist kohustatud isiklikult veenduma ohutuses; kui on oht — peatuma mitte lähemal kui 10 m lähimast raudteerööpast.

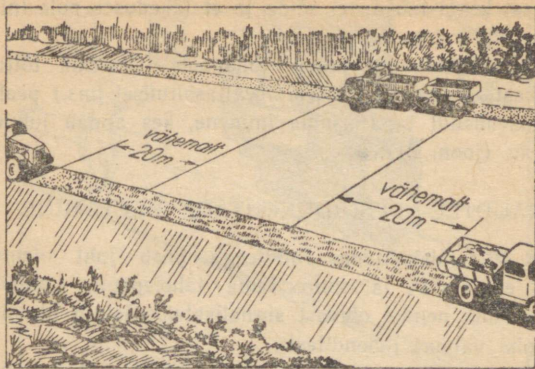
Muus peab juht juhinduma NSV Liidu Teedeministeriumi poolt kinnitatud kehtivate eeskirjade ettekirjutustest, mis on kohustuslikud kõikidele isikutele, kes viibivad raudteevööndi piirkonnas.

PEATAMINE JA PARKIMINE

69. Peatamise eel peab juht andma manööverdamise märguande, rivistuma äärmisse ritta ning peatuma vastu kõnniteed, äärekivi või teepeenral.

70. Peatamine (välja arvatud sundpeatatus) on keelatud:

a) ristteedel ja lähemal kui 20 m neist, välja arvatud kolmekülgsel ristteele suubuva tänava vastaspoolel, kui tänava (tee) sõidutee on risttee piirkonnas

Joon. 32. Keelatud on peatada autot lähemal kui 20 m maantee vastaspoolel seisvast liiklusvahendist

jagatud pideva telgjoonega, varuvööndiga või muud tüüpi eraldusribaga;

b) jalakäijate ülekäigukohtades ja nende ees lähemal kui 5 m;

c) kella 6-st kuni kella 24-ni trammi, trollibussi ja autobussi tähistatud peatuskohtades ja lähemal kui 20 m neist;

d) raudtee-ülesõidukohtades, sildadel, sildade all ja tunnelites;

e) maantee teisel pool seisva liiklusvahendi vastas ja lähemal kui 20 m sellest, olenemata tee laiu-
 sest, tänavail aga — kui seisvate liiklusvahendite vahelt ei saa läbi sõita vastassuunas liikuvad autod (joon. 32);

f) maanteedel lähemal kui 20 m teepeenral ülesseatud mis tahes liiklusmärgist.

M ä r k u s. Liiklusvahendi seismajätmist kestusega üle 5 min., koorma peale-mahalaadimisel aga kauemaks ajaks, kui see on vajalik vahetuks töötegemiseks, loetakse parkimiseks.

71. Parkimine on keelatud:

a) lähemal kui 20 m raudtee-ülesõidukohtadest, autode tankimisjaamadest ning metroojaamadest ja ventilatsioonikambritest;

b) kohtades, kus see teeb võimatuks üldkasutatavate marsruutliiklusvahendite liiklemise;

c) õuedest väljasõidu kohtades, lähemal kui 5 m neist ja kui vaatepiir kummaski suunas on alla 100 m;

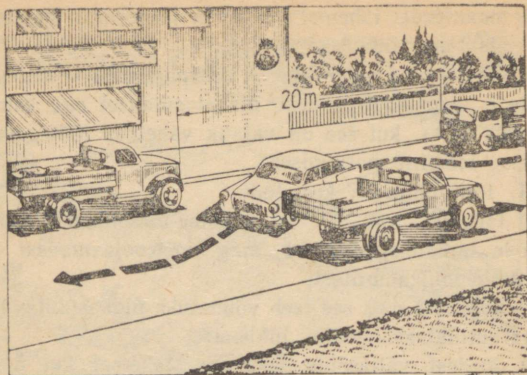
d) kaherealise ühesuunalise liiklusega tänavate ja teede vasakul poolel;

e) keldriruumide akende juures.

Linnades on veoautode parkimine keelatud elamute ja raviasutuste juures ajavahemikul kella 00-st kuni kella 6-ni.

72. Kitsastel tänavatel ja teedel, kus üksteisele vastusõitvatel autodel ei ole võimalik sõidutee mõlemal poolel seisvate liiklusvahendite vahelt läbi sõita, on parkimine lubatud: linnades ainult paarisnumbritega majade poolel, maanteedel aga sellel teepoolel, kus see on ohutum.

Kui ka liiklusvahendite sellise paiknemise puhul (sõidutee ühel poolel) üksteisele vastusõitvail liiklusvahenditel ei jää ruumi möödaskõiduks, on juhid kohustatud jätma seisvate liiklusvahendite vahele vahekauguse (distanti) vähemalt 20 m (joon. 33).

Joon. 33. Kui kitsal tänaval (teel) ei jää ruumi üksteisele vastusõitvatele autodele, siis on juhid kohustatud jätma 20 m vahekauguse

73. Jättes mehaanilise liiklusvahendi parkimiseks kohale, tuleb võtta tarvitusele kõik vajalikud abinõud liiklusvahendi iseliikumahakkamise ja kõrvaliste isikute poolt mootori käivitamise vältimiseks.

74. Vajadusel jääda väljaspool asulat pikemaks ajaks paigale (remondi tegemiseks, ootamiseks, õõbimiseks jms.) on juht kohustatud liiklusvahendi teelt eemaldama.

ERANDID

75. Sireeniga või muude spetsiaalsete signaalidega autodel ja mootorratastel operatiivülesannete täitmisel ning mehhanismidel, mis teevad koristus-, remondi- või

ehitustöid sõiduteel, on õigus nende töötegemise kohtades sõita läbi, teha pöördeid, parkida jms., olenemata ülesseatud märkidest, teeviitadest ja ohutusjoontest (välja arvatud läbisõit liiklemisele vastassuunas).

VII JAGU

HOBULIIKLUSVAHENDITEGA JA KARILOOMA- DEGA LIIKUMINE

76. Juhtida hobuliiklusvahendeid, saduldatud või koormaga veoloomi ning saata kariloomi autoteedel võivad ainult vähemalt 14 aasta vanused isikud, kellel ei ole füüsilisi puudusi, mis takistaksid neil hästi orienteerumast liiklemise olukorras.

Juhtidel ja sõitjatel on keelatud jalgu hoida üle vankri (ree) vasaku serva.

77. Igal hobuliiklusvahendil peavad olema ees kolglased refleksklaasid ja taga, pimedal ajal, süüdatud latern punase tulega. Õhukummidega hobuveokid peavad peale selle olema varustatud piduritega.

78. Hobuliiklusvahendite juhid on tänavail (teedel) liikudes kohustatud paiknema äärmises parempoolses sõidureas kõnnitee (teepeenra) lähedal.

79. Hobuliiklusvahendite juhtidel ja kariloomi saatvaid isikuil on keelatud:

- a) oma kohustuste täitmisel olla ebakaines olekus;
- b) jätta veoloomi järelevalveta.

80. Kariloomadega liikumine kõvakattega teedel ja profileeritud pinnasega teedel on lubatud erandlikult

ainult päeva ajal, juhul, kui ei ole võimalik kasutada ringi liikumiseks külavaheteid.

Keelatud on kariloomadega liikuda autostraadidel, üleliidulise ja vabariikliku tähtsusega autoteedel, linnade ja muude asulate asfalteeritud teedel ning üldkasutatavate trammide, trollibusside ja marsruutautobusside liiklemisega teelõikudel.

VIII JAAGU

NÕUDED LIIKLUSVAHENDITE TEHNILISE SEISUKORRA JA VÄLIMUSE KOHTA

81. Keelatud on kasutada autosid, nende järelvankreid, mootorrattaid, motorollereid, mopedisid ja invaliidimootorsõidukeid, mis ei vasta tehnilise eksploatatsiooni eeskirjade nõuetele, eriti kui esineb kas või ükski alljärgnevaist, liiklemise julgeolekut ohustavaist riketest:

- a) rooliratta vabakäik on üle 25°;
- b) vigastatud, kinnitamata, splintimata ühendused või kulunud detailid rooliseadmes; liiga kinni pingutatud rooliseade;
- c) pidurdamisel jalgpiduriga kuival, tasasel teel sõidukiirusega 30 km tunnis on pidurdusteedekond suurem või aeglustus väiksem alljärgnevatest normatiividest:

	Pidur- dustee- kond m	Aeglus- tus m/sek ²
Sõidua autod koormata	7,2	5,8
Veoautod täiskaaluga kuni 9 tonni:		
koormata	9,5	5,0
täiskoormaga	11,5	4,0
Veoautod täiskaaluga üle 9 tonni:		
koormata	11,0	4,2
täiskoormaga	13,5	3,5
Autobussid koormata	11,0	4,2

d) täielikku pidurdust ei saavutata ühekordse vajutusega pedaalile, pidurite hüdraulilisest ajamist imbib välja vedelikku, kõrvaga on kuulda õhu väljavoolamist pneumaatilisest ajamist, ei tööta manomeeter või õhurõhk pidurisüsteemis on alla 5,5 kg/cm²;

e) kiirusega 15 km tunnis liikuva koormata auto mittejärsul pidurdamisel käsipiduriga ületab pidurdusteed 6 m, aeglustus aga on väiksem kui 2 m/sek² või täiskoormaga autot ei ole võimalik käsipiduriga hoida paigal 20% (10,5°) kallakuga teel; lukustusseadis ei hoia käsipidurihooba pidurdavas seisus;

f) kummiprotektori muster on täiesti kulunud autobussil, trollibussil, taksiautol ja inimesi vedaval veoautol, või täiesti on kulunud kummiprotektor teistel autodel, esineb väliskummi läbistav vigastus, kasutatav rattakumm ei vasta lubatava koormuse poolest antud liiklusvahendile, õhurõhk kummis ei vasta määratud normile;

g) siduri libisemine, tema mittetäielik väljalülitumine, järsud tõmbed sisselülitamisel, mistahes käigu väljalülitumine või raskendatud sisselülitamine, kardaanvõlli vigastused, mis põhjustavad liikumisel tugeva vibreerimise;

h) murdunud vedru pealeht või tsentripolt, kinnitamata vedruklambrid, ebakindlalt kinnitatud ratas, rikkis lukustusrõngas;

i) valgustus- ja signaalseadiste arv, paigutus ja värvus ei vasta GOCT-idele või tootja-tehase tehnilistele tingimustele, esilatern on seatud valesti, esilaternal on mittestandardne klaas, lähituli ei valgusta teed 30 m ulatuses ja kaugtuli — 100 m ulatuses.¹

Märkused. 1. Ei ole lubatavad punased tuled või refleksklaasid ees ja valged taga.

2. Udulaternate paigutus määratakse kindlaks liiklusvahendi arveloleku asukoha järgse Riikliku Autoinspeksiooni poolt.

j) tuuleklaasi defektid, mis halvendavad tee nähtavust, puuduvad või on rikkis klaasipuhastaja, taha-vaatepeegel või peegel sisenemise ja väljumise jälgimiseks autobussidel (samuti trollibussidel ja trammidel);

k) veokasti põranda või luugi pruss või laud on katki, luugi või ukse lukustus rikkis;

l) vedurautol või järelvankril on haakeseadis rik-

---

¹ 1. jaanuarist 1962. a. ei lubata eksploatatsiooni iga tüüpi autosid, trollibusse ja tramme ilma valgus- või mehaaniliste suunanäitajateta.

kis või puudub kaitsekett (-tross), välja arvatud järelvankrid, mis on varustatud automaatpiduritega¹.

Loetletud rikete tekkimisel teel olles, kui ei ole võimalik neid kõrvaldada kohapeal või lähimas remondi- baasis, on juht kohustatud tagasi sõitma garaaži, täites neil juhtudel vajalikke ettevaatuse nõudeid.

82. Keelatud on kasutada autosid, järelvankreid, mootorrattaid ja muid liiklusvahendeid määndunud olekus, halvasti värvituna, värvimata pahteldusega, kroomimata või värvimata (veoautodel) kaitserauaga, muljutud või katkise poritiivaga, rikkis summutiga ja ülemäärase suitsemisega; sõiduautosid ilma rattakapslita, muljutud või roostes kapsliga.

83. Ei ole lubatud ekspluateerida tramme ja trollibusse, millede tehniline seisukord ei vasta tehnilise ekspluatatsiooni eeskirjadele.

IX JAGU

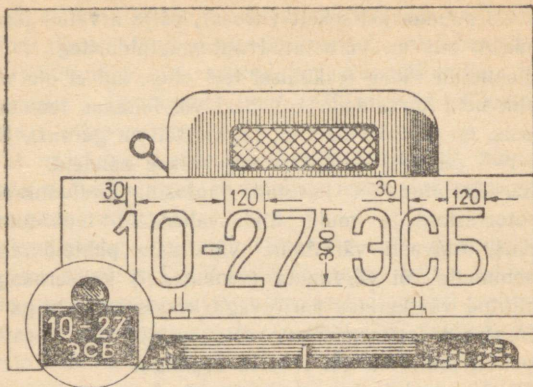
NUMBRI- JA TUNNUSMÄRGID NING PEALKIRJAD

84. Kasutada lubatavail liiklusvahendeil peavad olema:

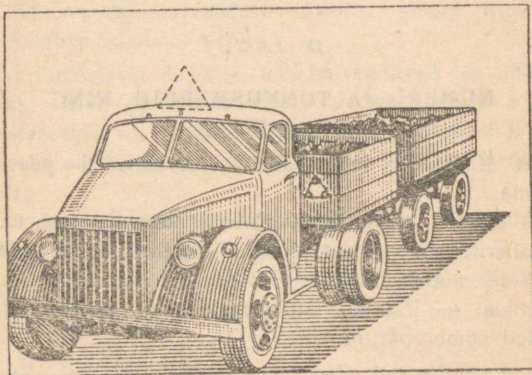
a) autodel, nende järelvankritel, mootorratastel, motorolleritel, mopedel, invaliidimootorsõidukeil ning kõikidel autode šassiile ehitatud iseliikuvail mehhanismidel — Riikliku Autoinspeksiooni poolt väljaantud numbrimärgid;

---

¹ 1. jaanuarist 1962. a. ei lubata ekspluatatsiooni autode kaheteljelisi järelvankreid, millel puuduvad pidurid.

Joon. 34. Tähtede ja numbrite pealkirjad veoautodel

Joon. 35. Autorongi tunnusmärk

M ä r k u s, On keelatud painutamise või muul viisil muuta märgi kuju ja mõõtmeid, samuti ümbritseda märke mis tahes äärisega, asetada neid raami sisse või teha neile lisatähendusi.

b) autotehastest ja autoremonditehastest või kauplustest oma käiguga arvelevõtu kohale toimetatavail autodel — numbrimärk «Transiit»;

c) veoautodel, nende järelvankritel ja autobussidel peale selle — numbrimärgi arve ja tähti kordav pealkiri (joon. 34) — tagumisel luugil (kere, tsisterni tagumisel küljel);

d) trammidel ja trollibussidel — järjekorranumbrite pealkirjad;

e) hobuvankreil (regedel) linnades — kohalike tööraha saadikute nõukogude täitevkomiteede asutiste poolt väljaantud numbrimärgid.

M ä r k u s. Linnadesse ajutiselt sissesõitnud hobuvankrid (reed) võivad linnas liikuda ilma numbrimärkideta.

85. Numbrimärgi pealkirjade tähed ja numbrid peavad olema tehtud hästi silmapaistva värviga järgmises suuruses: kõrgus 300 mm, iga tähe ja numbrilaius — 120 mm ja joone paksus — 30 mm.

86. Veoautode kasutamisel iga tüüpi järelvankritega peab olema esikülje vasakul pool või kabiinil autorongi tunnusmärk (joon. 35): valget värvi kolmnurk (külje pikkus 250 mm), mille nurkades on kollased katafoodid.

87. Autol, mootorrattal ja muul nendega võrdsustatud liiklusvahendil, kui neid juhib alla ühe aastase tööstaaziga juht, peavad olema ees ja taga sildid märgi

«Muud ohud» kujutisega, kõrgusega 150 mm ning autodel, mis on ümber seatud käsitsi juhtimiseks, — samasugused sildid tähega «P» hüüumärgi asemel.

X JAGU

VALGUSTUSSEADMETE KASUTAMINE

88. Pimeduse saabudes või halva nähtavuse puhul ka päeva ajal peab olema sisse lülitatud valgustus esilaternalis või parktuled ja latern, mis valgustab numbrimärki, üksikul järelvankril, autorongide puhul aga viimasel järelvankril — latern, mis valgustab numbrimärki.

Linnades on keelatud kasutada kaugtulesid.

Parkimisel valgustamata tänavail ja teedel, samuti halva nähtavuse puhul ka päeva ajal, peavad olema sisse lülitatud parktuled ja latern, mis valgustab numbrimärki.

89. Ehitus-, teede-, põllumajandus- ja muud iseliikuvad masinad ja mehhanismid peavad olema liikumisel ja peatamisel (parkimisel) pimedal ajal või halva nähtavuse puhul tähistatud: eest valgete või kollaste ja tagant punaste gabariidituledega.

90. Kohtumisel valgustamata teedel teise vastusõitva liiklusvahendiga on juht kohustatud esilaternalid ümber lülitama lähituledele, valgustatud teedel aga sisse lülitama parktuled. Pimestuse puhul peab juht peatuma.

Prožektor-laternalit võib kasutada ainult väljaspool linnu ja asulaid, lühiaegselt, kuid mitte sõidutee val-

gustamiseks, lülitades selle välja, kui on liikumas vastusõitvaid liiklusvahendeid.

91. Juht on kohustatud esilaternad ümber lülitama lähituledele või sisse lülitama parktuled sõitmisel asulate hästivalgustatud teedel ja tänavail, lähenemisel ristteedele, tagasisuunas pööramise kohtadele ja valgustatud raudtee-ülesõidukohtadele.

92. Valgustusseadmete riknemise puhul maanteedel on juht kohustatud toimetama liiklusvahendi parkimiseks väljapoole teed.

XI JAGU

ERINÕUDED

KOORMATE VEDU

93. Transporditav koorem peab olema kindlalt kinnitatud ja paigutatud nii, et veol oleks välditud koorma paigalt nihkumine, mahakukkumine ja müra tekkimine.

Linnades ja muudes asulates on keelatud koorma peale- ja mahalaadimisel tekitada liigset müra.

Kui koorma omaduste tõttu seda nõuet ei saa täita, siis selliste koormate peale- ja mahalaadimine pole lubatav kella 00-st kuni 06-ni.

Keelatud on vedada koormaid, mis levitavad ebameeldivat lõhna, määrivad sõiduteed või tekitavad tolmu, sellisteks vedudeks kohandamata veokastides, samuti taarata või katteta, mis hoiab ära nende sattumise tänavale (teele).

94. Lõhkeainete, radioaktiivsete, tugevatoimeliste mürkainete, kergestisüttivate ja muude ohtlike ainete ning nende pakendite (kui need pakendid ei ole spetsiaalselt kahjutuks tehtud) vedu autodega ja hobuveokitega peab toimuma vastavalt kehtivates instruksioonides ettenähtud nõuetele.

M ä r k u s. Loa ohtlike ainete veoks annavad nende ainete saamise koha järgsed miilitsaorganid.

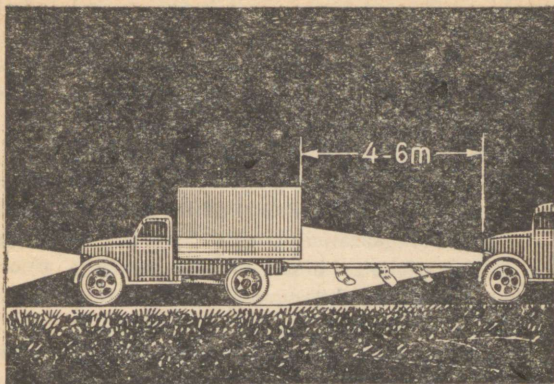
95. Ohtlike ainete veoreeglite rikkumise eest on vastutavad nende ainete valdajad, nende esindajad, kes koormat saadavad ja liiklusvahendite juhid.

PUKSEERIMINE JA TRANSPORTIMINE

96. Pukseerimisel jäiga ühenduslüluga, samuti ka liikumisel järelvankriga ei tohi ühenduslüli pikkus ületada 4 m. Pukseeritaval liiklusvahendil peab olema korras rooliseade ja pimeduse saabudes — numbrimärk valgustatud.

Painduva ühenduslüluga on lubatud pukseerida ainult üht liiklusvahendit, kusjuures ühenduslüli pikkus peab olema 4—6 m piires ja ta peab olema selgesti tähistatud (joon. 36). Pukseeritaval liiklusvahendil peab olema korras rooliseade ja pidurid ning pimeduse saabudes — valgustus ees ja taga. Kiirus ei tohi ületada 20 km tunnis.

Mägiteedel võib pukseerida ainult jäiga ühenduslüluga ja ainult üht liiklusvahendit; pukseerimine kiilasjääl puhul on keelatud.

Joon. 36. Auto pukseerimine painduva ühenduslüluga pimedal ajal

97. Trollibusside, autobusside ning inimeste veoks seadistatud veoautode pukseerimisel ei tohi vedada reisijaid nii pukseerivas kui ka pukseeritavas liiklusvahendis.

98. Autode transportimisel veetava auto esisilla paigutamise teel vedava auto veokasti ei tohi keegi asuda veetava auto kabiinis ega kummagi auto veokastis.

ÕPPESÕIT

99. Kõikidel autodel, mootorratastel ja muudel õppesõiduks kasutatavatel mehaanilistel liiklusvahenditel peab olema ees ja taga silt pealkirjaga «Õppe», tähtede

kõrgusega vähemalt 80 mm, ja tahavaatepeegel (autol sõiduõpetaja jaoks).

Koolide, kursuste ja ringide õppeautod peavad olema varustatud siduri ja piduri lisapedaaliga ning teise klaasipuhastajaga instruktorile.

100. Esialgsed harjutussõidud autoga, mootorrattaga, motorolleriga, mopediga ja invaliidi-mootorsõidukiga võivad toimuda ainult liikluseks suletud või spetsiaalselt selleks määratud platsidel. Väljasõit teedele ja tänavatele on lubatav ainult õpetaja saatel ja ainult siis, kui õpilane on omandanud küllaldase juhtimisevilumuse.

Kui mootorratta, motorrolleri või mopedi juhtimist õppivad isikud sõidavad tänavale või teedele, siis peab vahetus läheduses õpilase taga teisel mootorrattal (motorrolleril või mopedil) või õppesõidu mootorratta (motorrolleri) korvis sõitma instruktor (õpetaja).

M ä r k u s. Loetelud linnatänavate ja maanteed üksikute lõikude kohta, kus õppesõit on keelatud, kinnitatakse linnade (oblastite, kraide) töörahva saadikute nõukogude poolt, avaldatakse üldiseks teadmiseks ning sellised kohad võivad olla tähistatud viitadega.

101. Autokoolide ja -kursuste õppesõidu instruktoritel peab olema Riikliku Autoinspektsiooni poolt väljaantud õpetamist õigustav tunnistus. Mehaaniliste liiklusvahendite juhtimist individuaalkorras võivad õpetada vilunud juhid (kaasa arvatud amatöörautojuhid), kel on vähemalt 2-aastane staaž.

Õpilased on kohustatud tundma ja täitma käesolevaid eeskirju.

TÄNAVATE JA TEEDE ALAL- JA KORRASHOID

102. Keelatud on ilma töörahva saadikute kohalike nõukogude või teedeorganite loata liikuda igasugustel masinatel ja mehhanismidel, mis võivad rikkuda sõidutee katet.

103. Linnades ja muudes asulates majavalitsejad, komandandid, rentnikud, eramajade valdajad, elamukommunaalosakonnad ja teedeorganid, kellele rajoonide ja linnade töörahva saadikute nõukogude otsustega on pandud tänavate ja väljakute koristamine, on kohustatud kiilasjäa perioodil kõnniteid, sõiduteid ja ühiskondlike liiklusvahendite peatuskohti liivatama (puistama liiva, räbu vms.), lumesaju perioodil aga nimetatud kohad lumest puhastama.

Teedeorganid, organisatsioonid ja ettevõtted, kelle haldusel on teed, on kohustatud väljaspool asulaid liivatama jäätunud teeosi, lumesaju perioodil aga puhastama teed lumest, nii et neile ei tekiks jääkatet.

104. Mullatöid tegevate ehitusorganisatsioonide, karjääride ja muude ettevõtete juhtijad on kohustatud kohtades, kus neid teenindavad transpordivahendid välja sõidavad täiustatud kattega tänavatele ja auto- teedele, organiseerima rataste porist puhastamise või sõidutee pideva puhastamise porist.

KÜSIMUSED, MIS NÕUAVAD KOOSKÕLASTAMIST VÕI LUBA

105. Transpordi, tööstuse, ehituse, teede ja muude organisatsioonide ja asutuste juhtijad on kohustatud kooskõlastama Riikliku Autoinspeksiooniga:

a) autoteede, tee-ehitiste ja linnatänavate läbisõidu- teede ehitamise ja rekonstrueerimise projektid;

b) üldkasutatavate tänavate ja teedega kokku- puutuvate läbisõidu- ja juurdesõiduteede ehitamise, rekonstrueerimise, remondi ja haljastamise;

c) kolonnide kogunemiskohad ja liikumistekonnad juhul, kui kolonnid oma suuruse tõttu võivad häirida kindlaksmääratud liiklemiskorda;

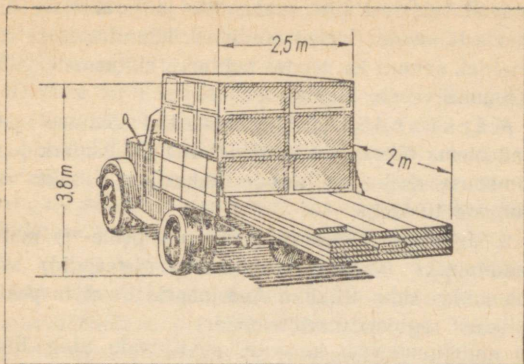
d) trammide, trollibusside ja üldkasutatavate auto- busside marsruudid, nende peatuskohad ja taksiautode seisukohad;

e) raudtee-ülesõidukohtade organiseerimise, rekonst- rueerimise, remondi ja likvideerimise;

f) tänavail ja teedel selliste ehitiste, siltide ja rek- laamide (kaasa arvatud valgustatud) püstitamise, mida oma välise kuju, värvuse või suuruse, samuti ka asukoha tõttu võidakse eksikombel arvata mingiks reguleerimis- vahendiks või mis võiksid viimaste nähtavust ja ära- tundmist raskendada.

106. Ilma Riikliku Autoinspeksiooni kirjaliku loata on keelatud:

a) veokite ja iseliikuvate masinate (mehhanismide) liikumine ja koormate vedu, millede kõrgus ületab 3,8 m (arvates tee pinnast), laius 2,5 m või mis ula- tuvad üle tagumise luugi või platvormi (järelvankri)

Joon. 37. Liiklusvahendite ja koormate maksimaalsed välimised gabariitmõõtmed, millistega lubatakse liikuda ilma Riikliku Autoinspeksiooni kirjaliku loata

serva rohkem kui 2 m, samuti kui mõõtmed või kaal ületavad suurused, mis on kindlaks määratud GOCT-iga autode ja autorongide gabariitide ning kaaluparameetrite kohta (joon. 37);

Märkused. 1. Veoautod, millede gabariidi laius kinnitatud standardi või tootja-tehase tehniliste tingimuste kohaselt ületab 2,5 m, lubatakse liiklemisele takistuseta, kuid veetav koorem ei tohi ulatuda üle veokasti külgluukide.

2. Ulegabariitsete koormate veo kord määratakse kindlaks igal üksikul juhul Riikliku Autoinspeksiooni poolt.

b) kaevamis- ja muude tööde tegemine (kaasa arvatud sellised, mis on seotud luukide avamisega), mis

tekitavad takistusi liiklusvahendite ja jalakäijate liiklemisele tänavate (teede) sõiduteel, kõnniteedel ja teepeenardel, samuti ka nendes kohtades ehitusmaterjalide või muude veoste mahapanek;

M ä r k u s e d. 1. Töötegemiskohad sõiduteel peavad olema tõkestatud ja tähistatud liiklusmärkidega, pimeduse saabudes ja udu puhul peale selle veel punaste tuledega.

2. Juhusliku (ühekordse) koorma peale- ja maha-laadimiseks (välja arvatud ehitusmaterjalid) võib loa anda lähim Riikliku Autoinspeksiooni inspektor (liiklust reguleeriv militsionäär).

c) müügipunktide, kioskite, paviljonide ning liikuvate kaubafurgoonide ja tsisternide paigutamine kõnniteedele, teepeenardele või sõiduteele;

d) liiklusvahendite varustamine sireeni-tüüpi helisignaalseadisega, tunnustuledega spetsiaal-liiklusvahendite äramärkimiseks, avariiteenistuse masinate eraldusmärkidega ning veoautode külgedele valgete (diagonaalsete) triipude tegemine.

107. Võidujooksude, võidusõitude, võistluste ja muude massiliste spordiürituste organiseerimine auto- teedel ja linnatänavail on lubatav ainult oblastite (linnade) töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede loal territoriaalsuse järgi.

LIIKLUSÕNNETUSED

108. Liiklusõnnetuste puhul on õnnetusosalised liiklusvahendite juhid kohustatud:

a) viivitamata peatuma;

b) kindlustama kannatadasaanuile abiandmise;
c) teatama juhtunust lähimale postimilitsionäärile või lähimale miilitsaorganile;

d) enne miilitsatöötaja kohalejõudmist mitte paigast liigutama õnnetusest osa võtnud liiklusvahendeid. Kui sel puhul liiklusvahendi asend ei võimalda teistel liiklusvahenditel mööda sõita, peab juht kirjutama üles tunnistajate nimed ja aadressid, kes võivad anda seletust sündmuse kohta ja vabastama möödasõiduks tee;

e) kui ei ole võimalik viivitamata välja kutsuda kiirabi või vigastadasaanuid ära saata möödasõitva liiklusvahendiga, on juht kohustatud ise toimetama vigastadasaanud lähimasse raviasutusse, teatades seal oma nime ja liiklusvahendi numbri ning ette näidates teekonna- (marsruudi-) lehe või tehnilise passi talongi, ja selle järel tagasi tulema sündmuskohale.

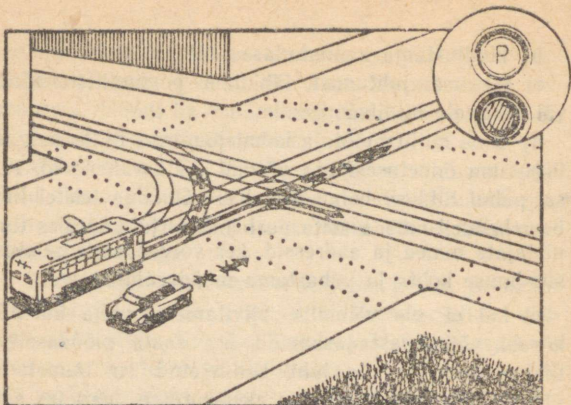
XII J A G U

VALGUSFOORI JA REGULEERIJAJA MÄRGUANDED

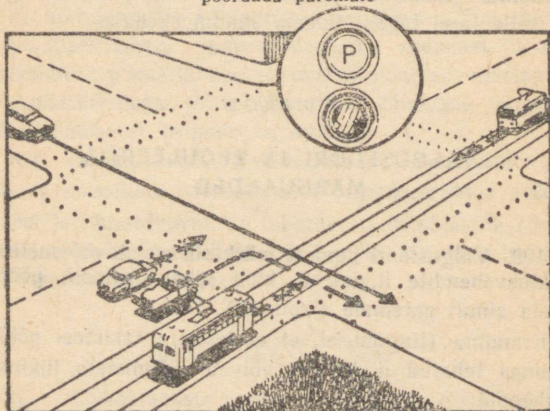
109. Valgusfoori **punane märktuli** keelab rööpmeteta liiklusvahendite liikumise, kuid lubab trammil pööruda ainult paremale (joon. 38).

Erandina (tingimusel, et ei tekitata takistusi põhisuunas lubatud liiklusele) võivad rööpmeteta liiklusvahendid:

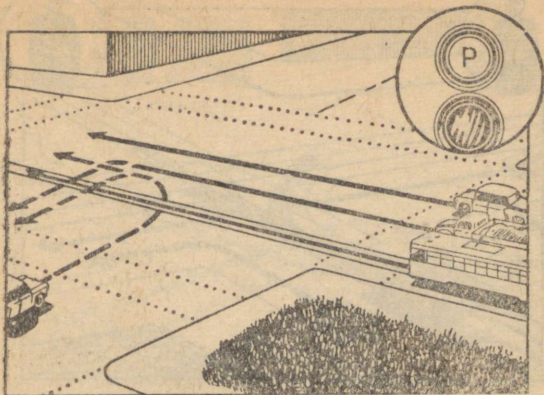
a) pöörata paremale lähimasse tänavasse, kui eelnevalt ei tule ületada trammiteed (joon. 39);

Joon. 38. Valgusfoori punase märktule puhul on rööpmeteta liiklusvahendite liiklemine keelatud, kuid trammil on lubatud pööruda paremale

Joon. 39. Valgusfoori punase märktule puhul on erandina lubatud pööruda paremale (ka juhust paremal asuvate trammiteede poole) tingimusel, kui see ei sega ristisuunas liiklejaid

Joon. 40. Valgusfoori punase märktule puhul on erandina lubatud pöörduda vasakule ühesuunalise liiklusega tänavasse, kui see ei sega paremalt poolt sõitjaid

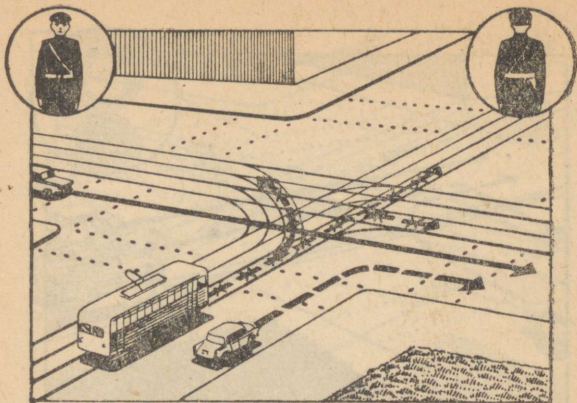
b) pöörata vasakule ühesuunalise liiklusega tänavasse (tänavassa) (joon. 40).

110. Reguleerija asub juhi poole rinnaga või seljaga — trammil liikumine on keelatud, kuid rööpmeteta liiklusvahendeil on lubatud ainult pööre paremale lähimasse tänavasse, tingimusel, kui ei tekitata takistusi põhisuundades lubatud liiklusele või kui eelnevalt ei tule ületada trammitaed (joon. 41—44).

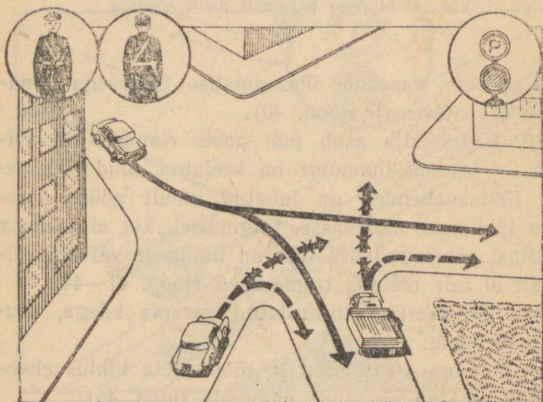
111. Reguleerija ettesirutatud parema käega, asudes juhi poole:

a) rinnaga — trammil ja rööpmeteta liiklusvahendeil on lubatud pöörduda paremale (joon. 45);

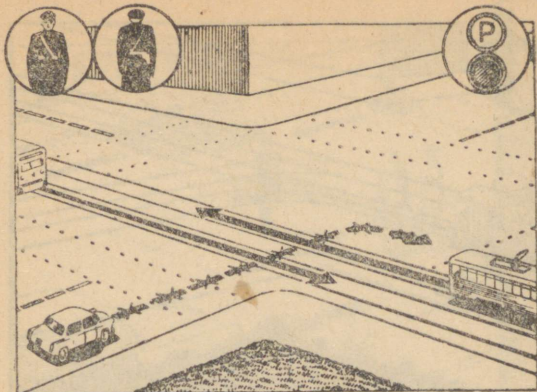
b) seljaga või parema küljega — ristteedel on rööp-

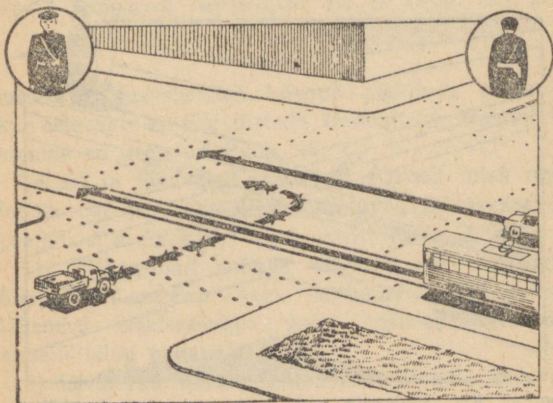
Joon. 41. Kui reguleerija asub juhi poole rinna või seljaga siis on tramm liikumine keelatud, kuid rööpmeteta liiklusvahendid võivad pööruda paremale tingimusel, kui see ei sega rist-suunas liiklejaid

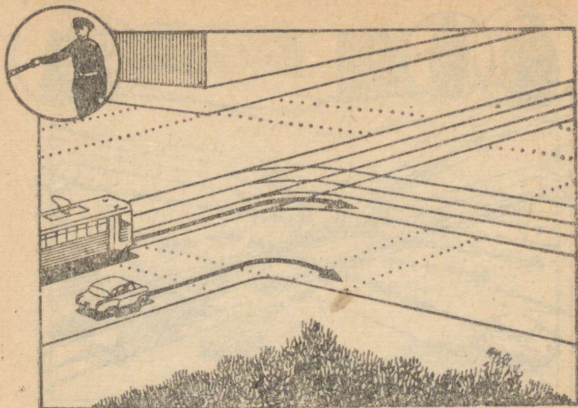
Joon. 42. Kui reguleerija asub juhi poole rinna või seljaga, samuti ka valgusfoori punase märktule puhul on lubatud pööruda paremale ainult lähimasse tänavasse

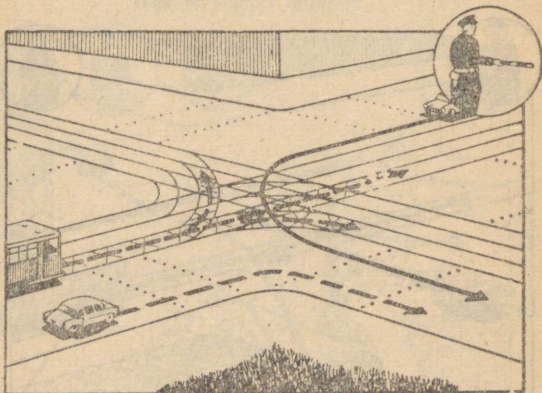
Joon. 43. Kui reguleerija asub juhi poole rinna või seljaga, samuti ka valgusfoori punase märgitule puhul on keelatud pöörduda paremale, kui eelnevalt tuleb ületada trammiteed

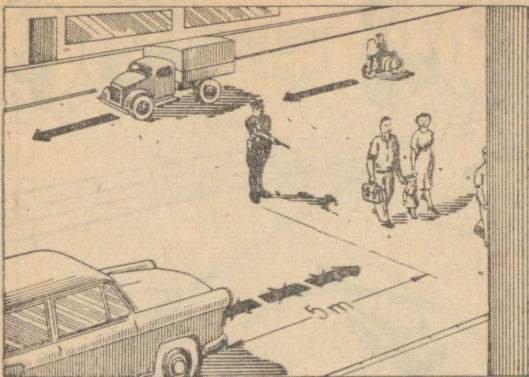
Joon. 44. Kui reguleerija asub juhi poole rinna või seljaga, siis on keelatud pöörduda vasakule ühesuunalise liiklusega tänavasse

Joon. 45. Kui reguleerija asub juhi poole rinnaga, sirutades parema käe ette, siis on lubatud pöörduda paremale

Joon. 46. Kui reguleerija asub juhi poole parema küljega, sirutades parema käe ette, siis on trammil liikumine keelatud, kuid rõõpmeteta liiklusvahendid võivad pöörduda paremale, kui see ei sega vastassuunas sõitjatel pöörde sooritamist

Joon. 47. Tänavatel ja teedel väljaspool ristteid tuleb peatuda 5 m kaugusel reguleerijast, kui ta seisab juhi poole parema küljega, sirutades parema käe ette

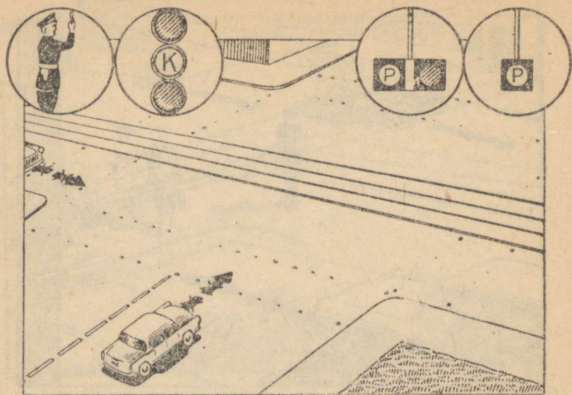
meteta liiklusvahendeil lubatud pöörduda paremale, kui eelnevalt ei tule ületada trammiteed; trammii liikumine on keelatud (joon. 46).

Teedel ja tänavatel väljaspool ristteed tuleb reguleerija parema külje poolt lähenevad liiklusvahendid peatada 5 m kaugusel reguleerijast (joon. 47).

112. Valgusfoori kollane märktuli või reguleerija ülestõstetud parema käega (sõltumata kehaasendist); läheneva elektersõiduki poolt spetsiaalvalgusfooris sisselülitatud punane märktuli:

a) lähenevad liiklusvahendid tuleb peatada enne ristteed (joon. 48);

b) kui märktuli ilmus juhile risttee piires või jala-

Joon. 48. Valgusfoori kollase märktule või reguleeriija üles-
tõstetud parema käe puhul, samuti ka spetsiaalse valgusfoori
punase märktule puhul peavad ristteele lähenevad juhid
peatuma selle ees

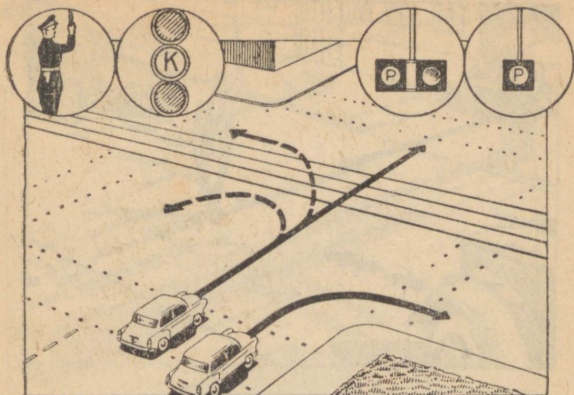
käijate ülekäigukohas, siis peab ta jätkama liikumist ja vabastama risttee (joon. 49).

Teedel ja tänavail väljaspool ristteid peavad kõik liiklusvahendid peatuma vähemalt 5 m kaugusel reguleerijast või valgusfoorist (joon. 50).

Valgusfoori kollane vilkuv märktuli — liiklusvahendeil on liikumine lubatud igas suunas, kuid juhilt nõutakse erilist ettevaatlikkust ja reguleerimata ristteede ületamise reeglite täitmist.

113. Kolmeseksioonilise valgusfoori roheline märktuli:

a) rööpmeteta liiklusvahendeil on lubatud liikuda

Joon. 49. Valgusfoori kollase märktule või reguleeriija üles-
tõstetud parema käe puhul, samuti ka läheneva elektersõiduki
poolt spetsiaal-valgusfooris sisselülitatud punase märktule
puhul peavad juhid, kes on jõudnud ristteele või jalakäijate
ülekäigukohale, jätkama liikumist alustatud suunas ja
vabastama risttee

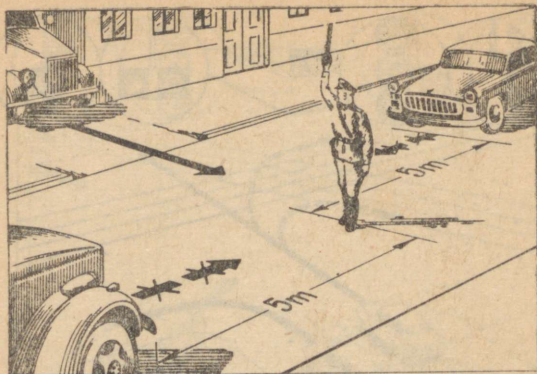
igas suunas, välja arvatud pööre paremale trammitee
poole, kui see asetseb juhist paremal (joon. 51);

b) trammil on lubatud liikuda otse ja vasakule
(joon. 52).

114. Reguleeriija asub juhi poole küljega:

a) rööpmeteta liiklusvahendeil on lubatud liikuda
otse ja paremale, kuid mitte juhist paremal asetseva
trammitee poole (joon. 53);

b) trammil on lubatud liikuda ainult otsesuunas
(joon. 54).

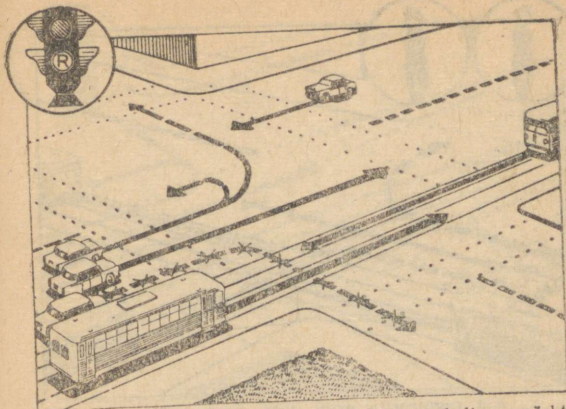
Joon. 50. Tänavatel ja teedel väljaspool ristteid peavad kõik liiklusvahendid peatuma vähemalt 5 m kaugusel reguleerijast, kes on üles tõstnud oma parema käe

115. Reguleerija ettesirutatud parema käega asub juhi poole vasaku küljega:

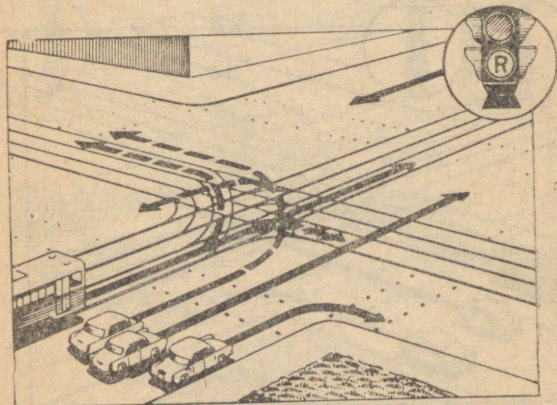
a) rööpmeteta liiklusvahendeil on lubatud liikuda igas suunas, kaasa arvatud pööre juhust paremal asetseva trammitee poole (joon. 55);

b) trammil on lubatud ainult pööre vasakule (joon. 56).

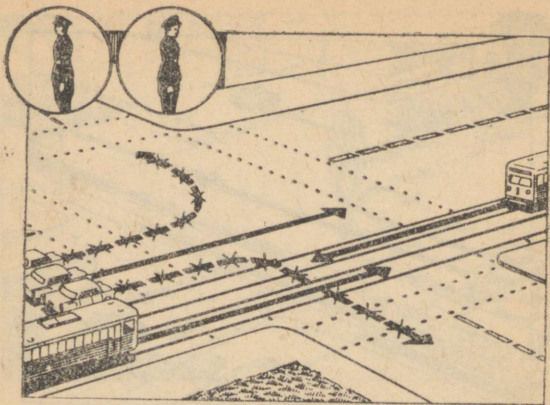
116. Kui valgusfooril on noolega lisasektsioon, on lubatud liikuda noolega näidatud suunas, sõltumata valgusfoori põhimärktulest, kuid tingimusel, et ei tekitata takistusi lubatud põhisuundades liiklejaile (joon. 57, 58, 59).

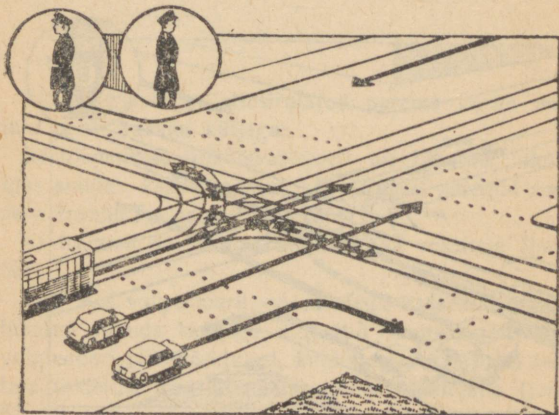
Joon. 51. Kolmesektsioonilise valgusfoori rohelise märktule puhul on lubatud liikuda igas suunas, välja arvatud pöörde trammitee poole, kui see asetseb juhist paremal

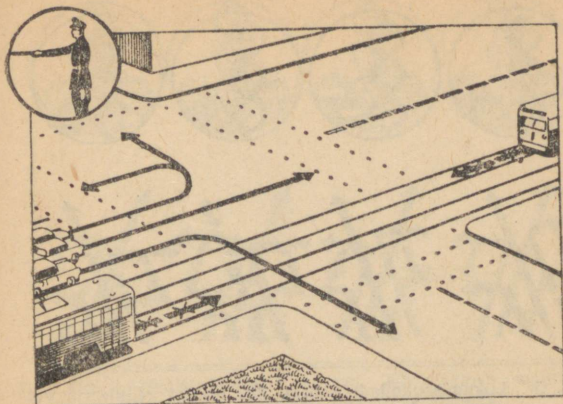
Joon. 52. Kolmesektsioonilise valgusfoori rohelise märktule puhul on trammil keelatud pöörata paremale

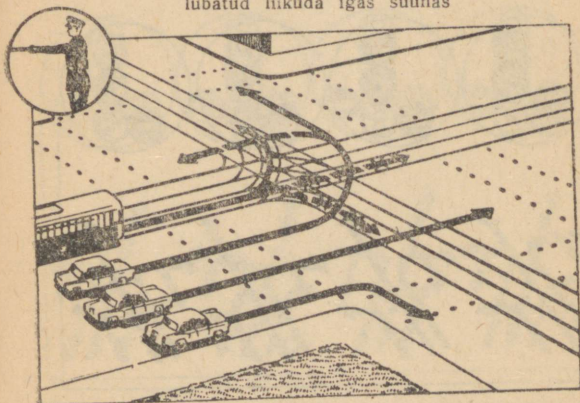
Joon. 53. Kui reguleerija asub juhi poole küljega, siis on keelatud pöörata vasakule, samuti on keelatud pöörata paremale trammitee poole

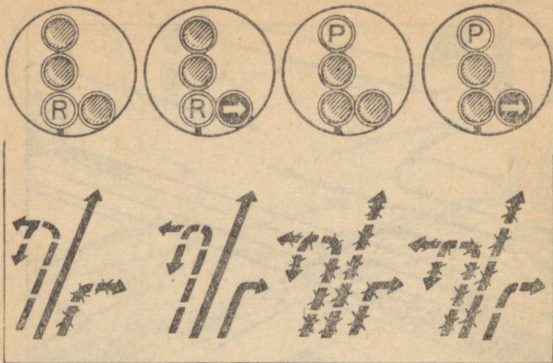
Joon. 54. Kui reguleerija asub juhi poole küljega, võib tramm liikuda ainult otsesuunas

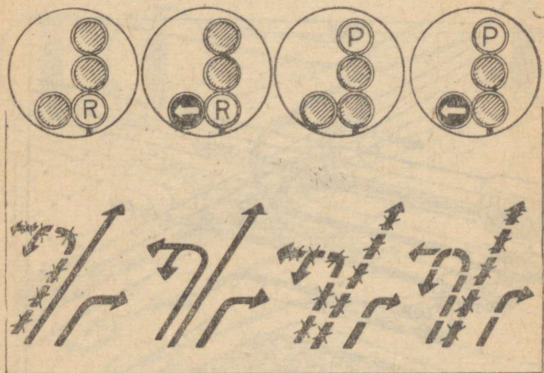
Joon. 55. Kui reguleerija ettesirutatud parema käega asub juhi poole vasaku küljega, on rööpmeteta liiklusvahendeil lubatud liikuda igas suunas

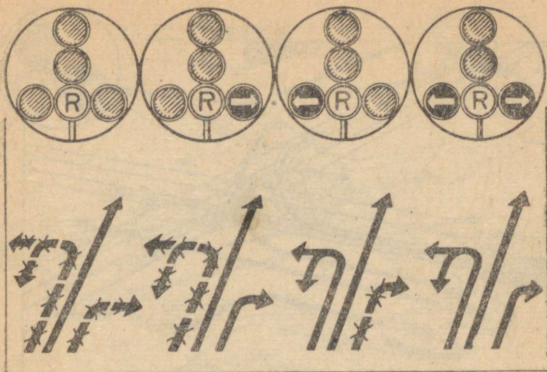
Joon. 56. Kui reguleerija ettesirutatud parema käega asub juhi poole vasaku küljega, on trammil lubatud liikuda ainult vasakule

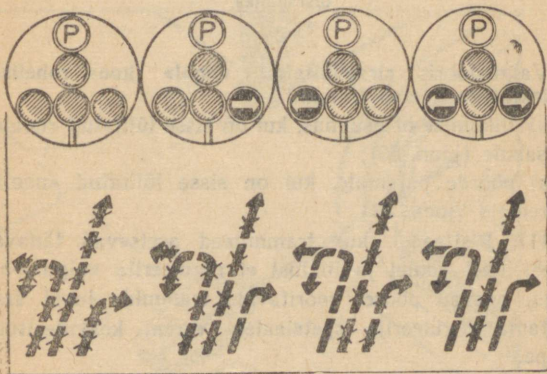
Joon. 57. Liikumissuundade skeem, kui liiklust reguleerib valgusfoor, millel lisaseksioon on paremal

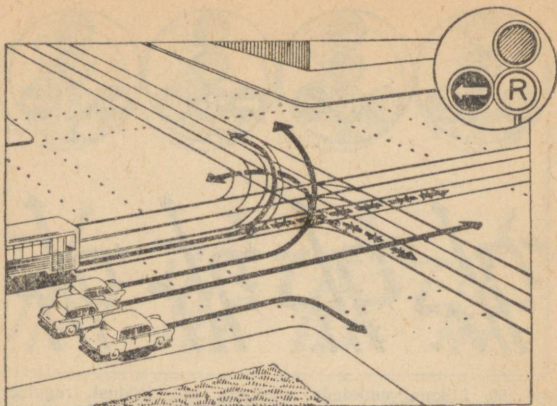

Joon. 58. Liikumissuundade skeem, kui liiklust reguleerib valgusfoor, millel lisaseksioon on vasakul

Joon. 59. Liikumissuundade skeemid, kui liiklust reguleerib valgusfoor, millel on kaks lisasektsiooni

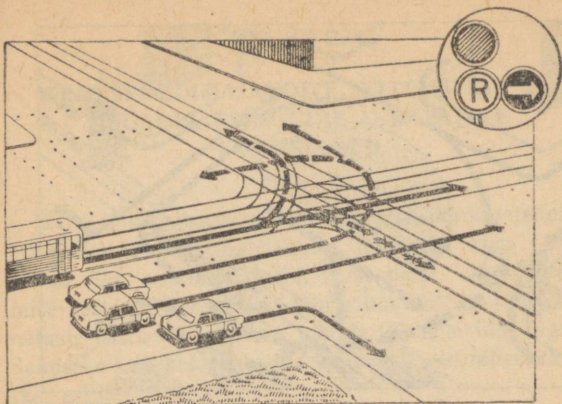
Joon. 60. Kui valgusfooris on sisse lülitatud «nool» vasakule koos rohelise märgtulega, siis on trammil keelatud liikuda otsesuunas

Valgusfooris sisselülitatud «nool» koos rohelise märgtulega keelab trammil:

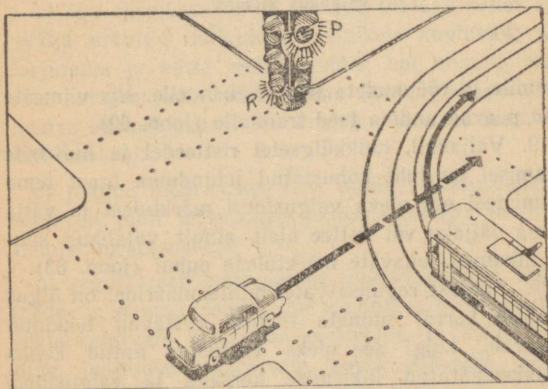
- a) liikumise otsesuunas, kui on sisse lülitatud «nool» vasakule (joon. 60);
- b) pöörde paremale, kui on sisse lülitatud «nool» paremale (joon. 61).

117. Ristteedel, kus trammiteed asetsevad tänava (tee) ühel poolel ja liiklust ei reguleerita valgusfooriga, peavad pöört sooritavate trammide juhid ära ootama reguleerija spetsiaalse, varem kokkulepitud viipe.

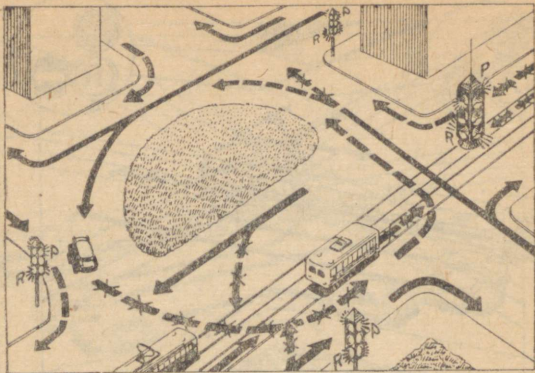
118. Kui valgusfoori märgtuled või reguleerija märguanded annavad võrdse õiguse risttee ületamiseks

Joon. 61. Kui valgusfooris on sisse lülitatud «nool» paremale koos rohelise märgtulega, siis on trammil keelatud pöörata paremale

Joon. 62. Kui märgtuled annavad ühesuguse õiguse liikumiseks, siis peavad rööpmeteta liiklusvahendite juhid andma teed trammile

Joon. 63. Väljakuil on liikumisteel ees oleval igal valgusfooril iseseisev tähendus, ja liikuda väljaku piires võib ainult vastavate märktulede puhul, mis lubavad liikuda vajalikus suunas

trammile ja rööpmeteta liiklusvahendeile, siis viimaste juhid peavad andma teed trammile (joon. 62).

119. Väljakuil, hulkkülgsel ristteedel ja bulvarite ületamisel on juht kohustatud juhinduma igast tema liikumisteel ees oleva valgusfoori märktulest ja välja sõitma väljaku või risttee alt ainult vajalikus suunas liikumist lubavate märktulede puhul (joon. 63).

120. Liiklust reguleerivatel militsionääridel on õigus vajaduse korral suunata liiklust vastavalt tekkinud olukorrale, kuigi see oleks vastuolus antud kohas kindlaksmääratud liiklemise korraga ja valgusfoori märktulede tähendusega.

TRANSPORDIMAJANDITE, ETTEVÖTETE JA ORGANISATSIOONIDE JUHATAJATE KOHUSTUSED

121. Liiklusvahendeid omavate transpordimajandite, ettevõtete ja organisatsioonide juhatajad ning teised isikud, kes vastutavad liiklusvahendite eksploateerimise eest, on kohustatud läbi viima üritusi liiklusõnnetuste vastu võitlemiseks, juhtide töödistsipliini tugevdamiseks ja liiklusvahendite hoidmiseks tehniliselt korras, eriti:

a) enne garaažist (pargist) väljalaskmist veenduma, et need liiklusvahendid on korras;

b) iga eksploatatsiooni lastava liiklusvahendi kohta (välja arvatud individuaalomanikele kuuluvad) välja kirjutama ja kätte andma juhile, kui viimane näitab ette autojuhi loa, teekonnalehe (marsruudilehe); kaugemaa-sõitude puhul teekonnalehes ära märkima selle kehtivuse aja;

c) juhtide määramisel teist mudelit liiklusvahendile eelnevalt juhti tutvustama juhtimisvõtetega ja teenindamise iseärasustega;

d) regulaarselt instrueerima liiklusvahendite, ehituse, teede- ja muude iseliikuvate masinate (mehhanismide) juhte kehtivate liiklemise eeskirjade ja korra suhtes ning juhtimise iseärasuste kohta kiilasjääd, udu ja muude eriolukordade puhul, mille kohta teha märkus teekonna- (marsruudi-) lehte;

e) mitte lubama hoida liiklusvahendeid juhtide elukohtades (välja arvatud individuaalomanikele kuuluvad);

f) vastavalt Riikliku Autoinspektsiooni nõudmisele üles seadma ja hoidma korras hoiatavad signaalid, märgid ja viidad garaazidest, trammiparkidest jms. väljasõidukohtade juures, samuti piiratud nähtavusega kohtades, mis tekitavad ohtu liiklusele;

g) liiklusõnnetuste korral, samuti kui garaaži (parki) jõuab tagasi liiklusvahend, mis teel olles on saanud väliselt kas või vähesel määral vigastada, teatama sellest viivitamata Riiklikule Autoinspektsioonile.

122. Transpordiettevõtete juhatajail on keelatud lubada liiklusvahendite juhtimisele:

a) juhte, kes on ilmunud tööle või on leitud tööl ebakaines olekus (sõltumata joobe määrast);

b) mägiteedel (kaasa arvatud komandeeringuil) autojuhte, kel puudub I või II liigi kvalifikatsioon või kolmeaastane tööstaaž, inimeste veole autobussidega ja veoautodega aga viieaastane staaž.

ZIV JAGU

VASTUTUS LIIKLEMISE EESKIRJADE RIKKUMISE PUHUL

123. Isikud, kes on rikkunud käesolevaid eeskirju, võidakse võtta vastutusele distsiplinaar-, ühiskondlikus, administratiiv- või kriminaalkorras vastavalt kehtivatele seadustele.

LIIKLUSMÄRGID

(ГОСТ 2965-60 järgi)

I. HOIATAVAD MÄRGID

Hoiatavad märgid hoiatavad juhte lähenemisel liiklusohutlikele kohtadele.

I. 1. **Tõkkeseadmeta raudtee-ülesõidukoht.** Tõkestamata raudtee-ülesõidukoht (vt. värviline kleebis «Liiklusmärgid»).

I. 2. **Tõkkeseadmega raudtee-ülesõidukoht.** Raudtee-ülesõidukoht, mis on varustatud tõkkepuuga, pooltõkkepuuga või muu mehaanilise ülesõitu tõkestava seadmega.

I. 3. **Risttee.** Autoteede ristumiskoht.

I. 4. **Ristumine madalamaliigilise teega.** Peatee ristumine madalamaliigilise teega.

I. 5. **Ristumine peatänava või peateega.** Ristumine tänavaga või teega, millele liikluskirjadega on antud liiklemise (läbisõidu) eesõigus.

I. 6. **Teekäänak paremale.** Järsk või piiratud nähtavusega teekäänak.

I. 7. **Teekäänak vasakule.** Järsk või piiratud nähtavusega teekäänak.

I. 8. **Looklev tee.** Üksteisele järgnevad vastupidistes suundades järsud teekäänakud, millede vahekaugus on alla 250 m.

I. 9. **Järsk teelang.** Pikikalle üle 8%.

I. 10. **Ebatasane tee.** Ebatasasused sõiduteel (lained, külmakerke kohad, löökaugud, äravajunud sõidutee kunstehitiseiga liitumise kohas).

I. 11. **Libe tee.** Suurem libedus võrreldes naabertee-lõikudega.

I. 12. **Tee kitsenemine.** Sõidutee järsk kitsenemine.

I. 13. **Loomad teel.** Loomade ilmumise võimalikus (kariloomade ajamise koht, looduskaitseala jms.).

I. 14. **Jalakäijad.** Jalakäijate rada või tänava (tee) lõik, mis asub jalakäijate kogunemise koha (õppeasutuse, staadioni, teatri, kino jms.) vahetus läheduses.

I. 15. **Lapsed.** Tänav (tee) lõik, mis asub kooli või lasteasutuse vahetus läheduses.

I. 16. **Remonttööd.** Töötegemise koht sõiduteel.

I. 17. **Kahesuunaline liiklemine.** Ühesuunalise liiklusega tänava või tee lõik, millel on lubatud liiklemine vastassuunas.

I. 18. **Muud ohud.** Oht liiklemisele, mis ei ole ette nähtud teiste märkidega (maalihked, väljaulatuvad kaljud, järsakud, süvendid jms.).

Hoiatavad märgid seatakse maanteedele 150—250 m, linnades ja muudes asulates 40—50 m kaugusele enne ohtliku teelõigu algust.

Märgid I. 1. «Tõkkeseadmeta raudtee-ülesõidukoht», I. 2. «Tõkkeseadmega raudtee-ülesõidukoht» ja I. 5. «Ristumine peatänavaga või peateega» maanteedel väljaspool asulaid tingimata dubleeritakse. Teine (dubleeriv) märk seatakse 40—50 m kaugusele enne ohtliku teelõigu algust.

Erilise vajaduse puhul võib hoiatavate märkide ülesseadmise kaugus erineda eeltoodust. Sel juhul näidatakse see märgi alla paigutatud tahvlikesel.

II. KEELAVAD MÄRGID

Keelavad märgid keelavad juhile teatud toimingud.

II. 1. **Sissesõit keelatud.** Liiklemine keelatud iga liiki liiklusvahendeil, välja arvatud trammid, trollibussid, liiniautobussid ja käsikäru. Lubatud liikuda käekõrval lükatava jalgrattaga.

II. 2. **Läbisõit keelatud.** Läbisõit keelatud iga liiki liiklusvahendeil, välja arvatud trammid, trollibussid, liiniautobussid ja käsikäru.

II. 3. **Autode liiklemine keelatud.** Liiklemine keelatud iga tüüpi autodel ning vedurautodel, traktoritel, iseliikuvatel masinatel ja mehhanismidel. Õigus on liikuda ainult üldkasutatavail liiniautobussidel.

II. 4. **Veokite liiklemine keelatud.** Liiklemine keelatud veoautodel, millede kandejõud on suurem märgil näidatust. Samuti on liiklemine keelatud vedurautodel, traktoritel, iseliikuvatel masinatel, mehhanismidel ja hobuveokitel (regedel). Takistuseta läbisõidu õigus on segaveoautodel ning veoautodel, mis veavad inimesi vastavalt kindlaksmääratud nõuetele, spetsiaalse kerega toiduaineteveo autodel, veotaksodel, avariiteenistuse autodel, postiveoautodel ja millede luukidel on valged diagonaaltribud.

II. 5. **Mootorrataste liiklemine keelatud.** Liiklemine keelatud iga tüüpi mootorratastel, motorolleritel ja mopeditel, välja arvatud invaliidimootorsõidukid.

II. 6. **Veoloomadega liiklemine keelatud.** Liiklemine keelatud veoloomadega veetavatele liiklusvahenditele, samuti ratsa või kariloomadega.

Märkus märkide II. 2. — II. 6. kohta. Erandina on lubatud sõita objektide juurde, mis asuvad märkide mõjupiirkonnas, kuid ühe kvartali ulatuses.

II. 7. **Jalgratastel liiklemine keelatud.** Iga tüüpi jalgratastel (ka mootorjalgratastel) sõitmise keeld.

II. 8. **Pööre vasakule keelatud.** Vasakule ja tagasi-suunas pööramise keeld.

II. 9. **Pööre paremale keelatud.** Paremale pööramise keeld.

II. 10. **Möödasõit keelatud.** Märk keelab möödasõidu iga liiki liiklusvahendeist, välja arvatud nendest, mis liiguvad kiirusega alla 20 km tunnis. Nõuab liikumist ühes sõidureas, olenemata sõidutee laiuselt (välja arvatud ristteed).

II. 11. **Möödasõit veoautodel keelatud.** Märk keelab veoautode möödasõidu iga liiki liiklusvahendeist, välja arvatud nendest, mis liiguvad kiirusega alla 20 km tunnis. Nõuab kõikide veoautode liikumist ainult esimeses sõidureas (välja arvatud ristteed).

II. 12. **Piiratud kiirus.** Keeld liikuda suurema kiirusega kui märgil näidatud (km tunnis).

II. 13. **Piiratud koormus.** Keeld liikuda kõikidel liiklusvahenditel, millede kogukaal (koos koormaga) on suurem kui märgil näidatud.

II. 14. **Piiratud teljekoormus.** Keeld liikuda liiklusvahenditel, millel mis tahes telje koormus on suurem kui märgil näidatud.

II. 15. **Piiratud kõrgus.** Keeld liikuda liiklusvahendeil, mille gabariitkõrgus (koos koormaga) on suurem kui märgil näidatud.

II. 16. **Piiratud laius.** Keeld liikuda liiklusvahendeil, millede gabariitlaius (koos koormaga) on suurem kui märgil näidatud.

II. 17. **Helisignaali andmine keelatud.** Keeld kasutada helisignaali.

II. 18. **Peatuseta sõitmine keelatud.** Keeld edasi sõita ilma eelneva peatuseta märgi ees.

II. 19. **Peatamine keelatud.** Keeld peatada liiklusvahendeid.

II. 20. **Parkimine keelatud.** Keeld parkida liiklusvahendeid. Parkida võivad sisselülitatud taksomeetriga taksoautod, invaliidide autod, mis on varustatud spetsiaalse tunnusmärgiga, invaliidide mootorsõidukid, avariiteenistuse autod ja väljakutsel kohalesõitnud sanitaarautod.

Märkus märkide II. 19. ja II. 20. kohta.

Märgid mõjuvad ainult selle tänava või teepoole kohta, kuhu nad on seatud.

II. 21. **Keelu lõpp.** Tähistab sellest märgist eespool asuvate keelumärkide mõjupiirkonna lõppu.

Keelavad märgid seatakse vahetult nende tänavate või teede lõikude ette, millel vastavad piiramised kehtivad.

Keelavate märkide mõjupiirkond ulatub:

1) märgil II. 1. «Sissesõit keelatud», kui ta on seatud risttee ette — sellele ristteele, kui ta on seatud risttee taha — kuni lähima ristteeni sellel tänaval (teel);

2) märkidel II. 8. «Pööre vasakule keelatud», II. 9. «Pööre paremale keelatud», kui nad on seatud risttee ette — sellele ristteele, kui nad on seatud väljaku ette, siis järgmisele ristumiskohale sellel väljakul:

3) muudel märkidel, välja arvatud märgil II. 18. «Peatuseta sõitmine keelatud», millel on kohalik tähendus, ja märgil II. 21. «Keelu lõpp», millel mõjupiirkonda ei ole:

a) kui nad on seatud risttee taha linnades ja asulates — kuni lähima ristteeni märgiga III. 4. «Ringliiklus» või kuni väljakuni, nende puudumisel aga — kuni tänava või tee hargnemiskohani (haruteeni) või kuni asula piirini;

b) kui nad on seatud risttee taha maanteedel väljaspool asulaid — kuni lähima asulani;

c) kui nad on seatud risttee ette — igal pool ristuvale tänavale (teele), ulatuses, mis on näidatud punktides «a» ja «b»;

d) kui nad on seatud kunstehitise ette — sellele ehitisele.

Märkus. Kui märgile on lisatud tahvlike V. 1. «Märgi mõjupiirkond», või kui on olemas märk II. 21. «Keelu lõpp», siis märkide mõjupiirkond määratakse nende vahenditega.

III. KOHUSTAVAD MÄRGID

Kohustavad märgid kohustavad juhte kindlaksmääratud tegevusele.

III. 1. **Liikuda ainult paremale.** Nõuab pöördumist paremale.

III. 1, a. Takistusest möödasõit paremalt. Nõuab takistusest möödumist ainult paremalt poolt.

III. 2. Liikuda ainult vasakule. Nõuab pöördumist vasakule.

III. 2, a. Takistusest möödasõit vasakult. Nõuab takistusest möödumist ainult vasakult poolt.

III. 3. Liikuda ainult otse. Nõuab sõitmist ainult otsesuunas.

III. 4. Ringliiklus. Nõuab sõitmist ristteel või väljakul nooltega näidatud suunas kuni väljasõitmiseni mõnesse juurdesuunduvasse tänavasse või teele.

III. 5. Jalgrattatee. Nõuab jalgrattal sõitmist eranditult ainult märgiga tähistatud jalgrattateel, muudel liiklusvahendeil on sellel liiklemine keelatud.

Kohustavad märgid seatakse vahetult nende tänavavõi teelõikude ette, millel vastavad piiramised on kehtestatud.

Kohustavate märkide mõjupiirkond ulatub:

1) märkidel III. 1. «Liikuda ainult paremale» ja III. 2. «Liikuda ainult vasakule», kui nad on seatud risttee ette — sellele ristteele, kui nad on seatud väljaku ette — lähimale ristumiskohale sellel väljakul;

2) märkidel III. 1, a. «Takistusest möödasõit paremalt» ja III. 2, a. «Takistusest möödasõit vasakult» — takistusele, mille ette nad on seatud;

3) märgil III. 3. «Liikuda ainult otse», kui ta on seatud risttee ette — sellele ristteele, kui ta on seatud väljaku ette — lähimale ristumiskohale sellel väljakul, kui ta on seatud risttee taha — kuni länima ristteeni sellel tänaval (teel); viimasel juhul on lubatud pöörduda paremale sissesõitmiseks õue;

4) märgil III. 4. «Ringliiklus», kui ta on seatud risttee või väljaku ette — sellele ristteele või väljakule;

5) märgil III. 5. «Jalgrattatee» — kuni jalgrattatee lõpuni.

IV. OSUTAVAD MÄRGID

Osutavad märgid annavad lihtsat informatsiooni või selgitust tänavate ja teede kasutamise hõlbustamiseks.

IV. 1. **Parkimiskoht.** Osutab kohta, mis on eraldatud liiklusvahendite parkimiseks.

IV. 2. **Tagasisuunas pööramise koht.**

1. Osutab kohta, kus on lubatud pöörata tagasisuunas tänavatel ja teedel, millel vasak pööre on keelatud.

2. Osutab kõige sobivamat kohta tagasisuunas pööramiseks tänavatel ja teedel, millel vasak pööre ei ole keelatud.

IV. 3. **Autoturistide laager.** Osutab autoturistide laagri asukohta.

IV. 4. **Arstiabi punkt.** Osutab asutuse asukohta, kus võib saada arstiabi.

IV. 5. **Tehnilise teenindamise punkt.** Osutab liiklusvahendite tehnilise teenindamise punkti asukohta.

IV. 6. **Telefon.** Osutab üldkasutatava telefoni asukohta.

IV. 7. **Bensiinijaam.** Osutab bensiinitankimisjaama asukohta.

IV. 8. **Peatänav või -tee.** Tähistab tänava või tee (tänavavõi teelõigu) algust, millel on läbisõidu eesõigus ristuvate tänavate või teede suhtes.

IV. 9. **Peatänava või -tee lõpp.** Tähistab läbisõidu eesõigusega tänava või tee (tänavavõi teelõigu) lõppu.

Osutavad märgid seatakse:

a) märgid IV. 1. «Parkimiskoht», IV. 2. «Tagasi-suunas pööramise koht» — vahetult kohtade ette, millele ulatub vastav viide;

b) märgid IV. 3. «Autoturistide laager», IV. 4. «Arstiabipunkt», IV. 5. «Tehnilise teenindamise punkt», IV. 6. «Telefon», IV. 7. «Bensiinijaam» — tee juurde, nii vahetult tähendatud objektide ette kui ka mõningas kauguses nendest eespool. Viimasel juhul kaugus objektini näidatakse märgi all. Kui objekt asub teest kõrval, siis seatakse märk objektini viiva harutee ette. Sellisel juhul näidatakse märgi all oleva noolega suund ja kaugus objektini;

c) märk IV. 8. «Peatänav või -tee» — läbisõidu eesõigusega tänava või tee lõigu alguses, märk IV. 9. «Peatänava või -tee lõpp» — läbisõidu eesõigusega tänavavõi teelõigu lõpus.

V. LISAVAHENDID LIIKLUSMÄRKIDELE

Lisavahendid liiklusmärkidele (tahvlikesed ja viidad) täpsustavad või tugevdavad märkide mõju, mille juurde nad kuuluvad.

V. 1. **Märgi mõjupiirkond.** Näitab keelava märgi mõjupiirkonda.

V. 2. **Kaugus ohtliku kohani.** Näitab kaugust hoiatavast märgist kuni tänava või tee ohtliku lõigu alguseni.

V. 3, a. **Kaugus objektini,** mis asub eespool liiklusuunas;

V. 3, b. **Kaugus objektini,** mis asub teest kõrval.

Märkus. Ristkülikukujuliste osutavate märkide juurde kuuluvad arvud, pealkirjad ja tähistused võidakse märkida vahetult (ilma tahvlikesteta) nende märkide allossa.

V. 4. **Märgi kehtivusaeg.** Näitab, mis aja vältel märk kehtib.

V. 5. **Ümbersõidu suund.** Näitab suletud tänava- või teelõigu puhul ümbersõidu suunda.

V. 6. **Liiklusvahendi liik.** Näitab liiklusvahendi liiki, mille kohta märk kehtib.

Märkus. Osutavate märkide juurde kuuluvatel tahvlikestel on valge kujutis helesinisel põhjal.

V. 7. **Tõkkeseadmetsa raudtee-ülesõidukoha viidad.**

V. 8. **Tõkkeseadmetsa raudtee-ülesõidukoha viidad.** Täiendav hoiatus juhtidele, et nad lähenevad eriti ohtlikule raudtee-ülesõidukohale.

Tahvlikesed V. 1. — V. 6. — paigutatakse vahetult nende märkide alla, mille juurde nad kuuluvad.

Viidad V. 7. ja V. 8. paigutatakse:

a — esimese (põhilise) märgi «Tõkkeseadmetsa raudtee-ülesõidukoht» või «Tõkkeseadmetsa raudtee-ülesõidukoht» alla.

c — teise (dubleeriva) märgi «Tõkkeseadmeta raudtee-ülesõidukoht» või «Tõkkeseadmega raudtee-ülesõidukoht» alla.

b — viitade *a* ja *c* vahele, võrdsele kaugusele nendest.

L I S A NR. 2

TEEVIIDAD

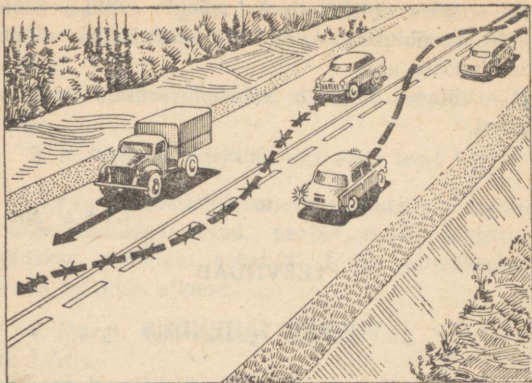
VIITADE TÄHENDUS

1. **Ülekäik.** Näitab jalakäijate ülekäigu kohta tänaval või teel.

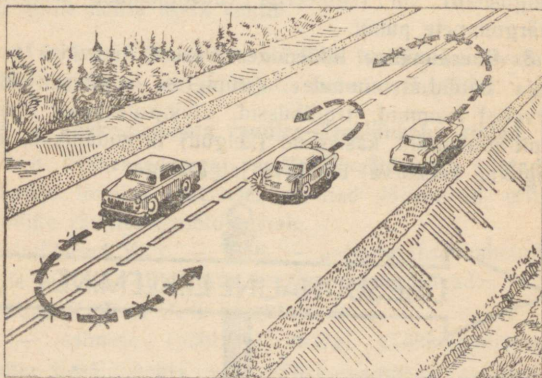
2. **Stopp.** Näitab liiklusvahendite peatamise kohta valgusfoori või reguleerija edasiliikumist keelavate märguannete puhul.

3. **Ühesuunaline liiklemine.** Keelab liiklemise noolega näidatud suunale vastupidises suunas, välja arvatud trammid, trollibussid, üldkasutatavad marsruut-autobussid, käsikärud (kelgud) ja kodanikud, kes liiguvad käekõrval lükatava jalgrattaga.

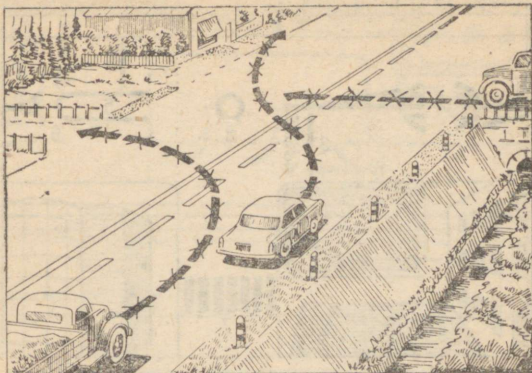

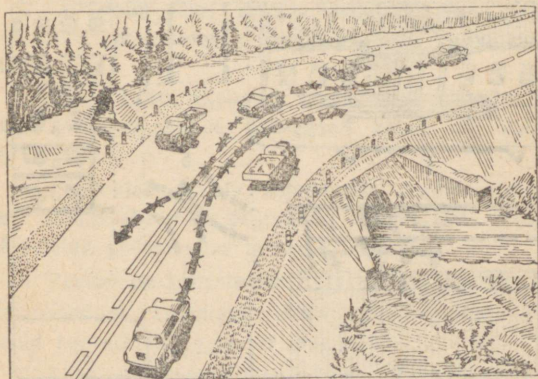
Joon. 1. Kohtades, kus kõrvuti katkendliku telgjoonega on märgitud tõkkejoon, võib neid jooni ületada esliikujast möödasõidu puhul ainult telgjoone poolt

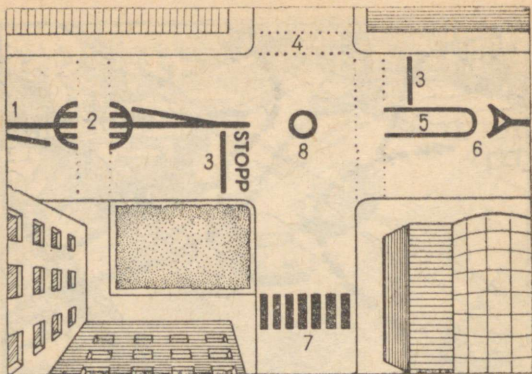
Joon. 2. Tagasisuunas pöörata võib ainult katkendliku telgjoone poolt ja ainult sellele lähimast reast

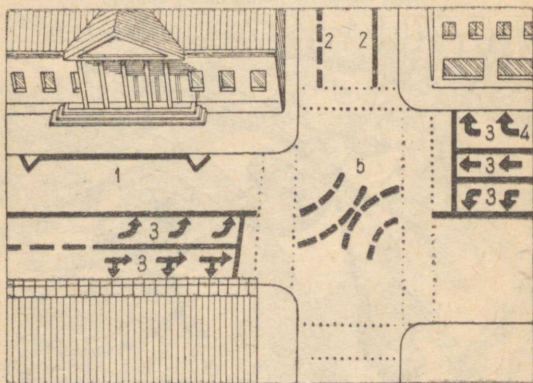
Joon. 3. Kohtades, kus on tõkkejoon, ei tohi ühelteki poolt vasakule pöörata või sõita vasakule peatamiseks

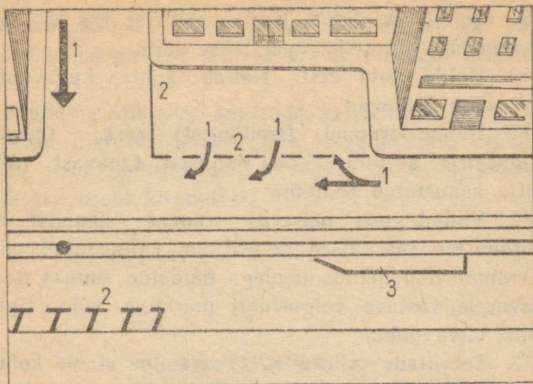
Joon. 4. Tõkkejooned tee pikiprofiili murdekohtades keelavad igasuguse manööverdamise, mis on seotud nende joonte ületamisega või nendele kas või lühiaegse sõitmise

Joon. 5. Ohutusjooned: 1 — telgjoon, 2 — ohutussaareke, 3 — stopp-joon, 4 — ülekäik, 5 — varuvöönd, 6 — pöördejooned, 7 — «sebra»-tüüpi ülekäik, 8 — risttee keskkohkt

Joon. 6. Ohutusjooned: 1 — peatamisekeelu jooned, 2 — piirdejoon, 3 — suunavad nooled, 4 — sõiduradade jooned, 5 — pöördejooned

Joon. 7. Ohutusjooned: 1 — suunavad nooled, 2 — parkimis-
koha jooned, 3 — ooteplatvorm

4. Liiklemine ühes (kahes, kolmes) reas. Keelab liiklemise rohkemates sõiduridades, kui viidal tähendatud.

5. Pööre kahes (kolmes) reas. Lubab pöörata noolega näidatud suunas üheaegselt kahes või kolmes sõidureas.

6. Peatamine ei ole kohustuslik. Lubab rööpmeteta liiklusvahenditel peatamata mööda sõita trammil tähistatud peatuskohas seisvast trammist.

7. Peatamine kohustuslik. Keelab rööpmeteta liiklusvahenditel peatamata mööda sõita trammil tähistatud peatuskohas seisvast trammist.

8. Liiklemine trammiteedel keelatud. Keelab välja sõita trammiteedele isegi eesliikujast möödasõitmiseks.

9. **Öppesõit keelatud.** Keelab sõitmise iga liiki liiklusvahendil, kui sellel õpetatakse sõitu.

10. **Hoidu auto eest.** Näitab kohta, kust autod tihti välja sõidavad.

11. **Hoidu trammi (trollibussi) eest.** Teeviida valguskirja süttimisel on ristuvast tänavast väljasõitja kohustatud peatuma.

12. **Viidad, mis näitavad trammi liikumist eritingimustes** (värvilised nooled või valgustatud viit).

Tramm võib liikuda noolega näidatud suunas noole värvusele vastava valgusfoori märktule või valgustatud viida puhul.

13. **Teeviitade «Ülekäik», «Peatamine ei ole kohustuslik», «Hoidu auto eest», «Hoidu trammi (trollibussi) eest»** mõjupiirkonnas peab juht olema eriti ettevaatlik.

ÜLDISED SELGITUSED

Viidad peavad olema riskülikukujulised, tehtud kollasele põhjale musta värviga ja pimeduse saabumisel valgustatud.

Kiri peab olema rahvuskeeles ja vene keeles, tähtede kõrgus mitte alla 80 mm.

Viitade 3, 4, 8 ja 9 mõjupiirkond ulatub viidast alates liiklussuunas mitte kaugemale lähimast ristteest.

Iga viida kehtivus võib olla piiratud ajaliselt ja ulatuselt. Neil juhtudel paigutatakse viida alla tahvlike arvudega, mis näitavad mõjupiirkonna ulatust

(meetrites) või viida kehtivuse aja algust ja lõppu või siis märgitakse sellised arvud teeviida alumisele servale.

Erandina võidakse kasutada ka teisi viitasid, mis aitavad liiklusvahendite juhte ja jalakäijaid orienteeruda neid ümbritsevas olukorras, kuid ei kehtesta mingisuguseid kitsendusi.

LISA NR. 3

OHUTUSJOONED

JOONTE TÄHENDUS

Katkendjooned orienteerivad juhte liiklemise tingimustes, kuid ei piira liiklemist. Selliseid jooni võib ületada, täites manööverdamise reegleid.

Pidevad jooned, mis on märgitud piki sõiduteed, keelavad nendele sõita, neid ületada või nendel peatuda.

1. **Telgjoone** (pideva või katkendliku) ülesandeks on eraldada liiklusvahendite vastassuunalised voolud.

2. **Tõkkejoone** (pideva) ülesandeks on keelata katkendliku telgjoone ületamist ühelt või kahelt poolt. Kohtades, kus katkendlik telgjoon ja pidev tõkkejoon (või kaks tõkkejoont) on märgitud kõrvuti, ei tohi neid tõkkejoone poolt ületada ega nendele sõita, kuid katkendliku telgjoone poolt võib neid ületada eesliikuvast või eesseisvast liiklusvahendist mööda-

sõidul ja lähimast sõidureast tagasisuunas pöördel. Muu manööverdamine on keelatud (joon. 1—4).

3. **Varuvööndi jooned** (pidevad või katkendlikud) piiravad tänavate, teede ja väljakute sõidutee keskel liiklemisest välistatud teeala (joon. 5).

4. **Piirdejoon** märgitakse kollase värviga kõnnitee (teepeenra) servaga rööbiti, näidates parempoolse sõidutee piiri (joon. 6).

Katkendliku piirdejoonega eraldatud teelale võib sõita ainult lühiajaliseks peatamiseks.

5. **Sõiduradade jooned**, märgitud piki tänavaid ja teid, on liiklusvahendite juhtidele orienteerumiseks tänaval (teel) kehtestatud sõiduridade kohta või ümberrivistumise kohta enne ristteed. Pidevate sõiduradade joonte piirkonnas on keelatud ümberrivistumine (vt. joon. 6).

6. **Jalakäijate ülekäiguraja jooned** ehk laiad rist-suunalised vöödid («sebra»-tüüpi tähistus) määravad teeala, mida mööda jalakäijad ületavad tänava ehk tee sõidutee osa (vt. joon. 5 ja 6).

7. **Ohutussaarekese jooned** tähistavad jalakäijate peatuskohta tänava (tee) sõiduteel (vt. joon. 5).

Varuvööndi lõikumisel jalakäijate ülekäigurajaga moodustub samuti «ohutussaareke».

«Saarekesele» sõita on keelatud ka siis, kui seal jalakäijaid ei ole.

8. **Stopp-joon** osutab liiklusvahendite peatuskohta edasiliikumist keelava valgusfoori märktule või reguleerija märguande puhul. Joone taga võib olla märgitud pealkiri «Stopp» (vt. joon. 5).

9. **Riſttee keskkocht** (sõõr või rõngas läbimõõduga kuni 1 m) peab jääma vasakule pöörduvaist juhtidest paremale poole (vt. joon. 5).

10. **Suunavad nooled**, tehtud ristteedele, väljaku-tele või nende ette, näitavad lubatud liikumise suundi või sõiduridu antud suunas (vt. joon. 6 ja 7).

11. **Pöördejooned** ristteel näitavad pöörde suunda (ka tagasisuunas), varuvööndi või pideva telgjoone katkestuskohtades aga kohta, kus võib liiklusvahendit pöörata tagasisuunas vastavalt joonte kumerusele (vt. joon. 5 ja 6).

12. **Ooteplatvormi-jooned** piiravad teeala, mis on määratud üldkasutatavate liiklusvahendite ootamiseks (joon. 7).

Sõitmine ooteplatvormi alale on keelatud isegi reisi-
sijate puudumisel.

13. **Parkimiskoha jooned** (pidevad või katkendli-
kud) kantakse kollase värviga teeala piirile, mis on
spetsiaalselt eraldatud liiklusvahendite ajaliselt pii-
ramata parkimiseks (vt. joon. 7). Joontega võivad olla
tähistatud üksikud «boksid».

14. **Peatamise keelujoon** märgitakse kollase vär-
viga kõnnitee äärekivile või sõidutee servale. Joone
algus ja lõpp tähistatakse siksakikujuliselt (vt.
joon. 6). Joone pikkuse ulatuses on keelatud liiklus-
vahendite peatamine (välja arvatud üldkasutatavad
marsruutliiklusvahendid).

15. Kohtades, kus on jalakäijate ülekäigukohad,
«ohutussaarekesed» ja ooteplatvormid, peab juht
olema eriti ettevaatlik.

ÜLDISED SELGITUSED

Ohutusjooned märgitakse sõiduteele värviga, metallist plaadikestega, sõidutee kattesse asetatud heleda-värviliste kividega, riidest või plastmassist kleebis-tega jms.

Juhtudel, kui joonte tähenduse kirjelduses värvus ei ole ära tähendatud, peab nende värvus olema valge.

Kohtades, kus on olemas ohutusjooned ja sama-aegselt ka liiklusmärk või viit, mis ei vasta joonte tähendusele, peab juht alluma liiklusmärgi või viida nõuetele.

VÄLJAVÕTTED NSV LIIDU
TEEDEMINISTEERIUMI POOLT KINNITATUD
«EESKIRJADEST RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHTADE
ÜLETAMISE KOHTA JÕUVANKRITEGA JA
HOBUTRASPORDIVAHENDITEGA NING ERITI
RASKEKAALULISTE JA SUUREKOGUSELISTE
VEOSTE ÜLEVEDAMISE KOHTA RAUDTEE-
ÜLESÕIDUKOHTADEST»

«I. RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHALE LÄHENEMISEL
JA SELLE ÜLETAMISEL ON AUTODE,
TRAKTORITE JA MUUD LIIKI TRANSPORDI-
VAHENDITE NING ISELIKUVATE MASINATE
JUHID KOHUSTATUD...

§ 4. Lähenedes valvega ülesõidukohale, mille tõkkepuud on suletud seisus või kui tõkkepuul või valgusfooris on punane märktuli, peatuma mitte vähem kui 5 m kaugusel tõkkepuust.»

«Tõkkepuude avatud seisu puhul sisse lülitama madalama käigu ja ületama ülesõidukoha ühes reas, kiirusega mitte üle 15 km tunnis.

§ 5. Järelvankritega liikumisel peatuma enne ülesõidukoha ületamist ja kontrollima, kas on korras autode, vedurautode, traktorite ja muude iseliikuvate masinate järelvankrite haakeseadmed, et oleks välditud igasugune iselahtihaakumise võimalus ülesõidukohal.

§ 6. Hobuvõõridega valveta ülesõidukohtade ületamisel peavad voore saatvad isikud laskma veokitel liikuda gruppides, mitte üle kolme grupis, igakord veendudes, et ülesõidukohale ei lähene ronge.

II. KATEGOORILISELT ON KEELATUD:

§ 7. Liikuda üle ülesõidukoha jõuvankritega, hobu-transportivahenditega ning muude masinatega, millel on rikked, mis võivad põhjustada sunnitud peatumise ülesõidukohal või juhtimise kaotamise liiklusvahendi või masina üle.

§ 8. Üle vedada põllutöö- ja muid masinaid, mis ei ole transporti-, vaid on tööasendis.

§ 9. Omavoliliselt avada tõkkepuid ja ületada ülesõidukohta ilma ülesõidukoha valvuri loata.

§ 10. Mõõda sõita eesliikvaist liiklusvahenditest nii ülesõidukohale lähenemisel alla 100 m kaugusel kui ka ülesõidukohal enesel, samuti mõõda sõita ülesõidul sunnitud peatunud liiklusvahendist.

§ 11. Ülesõidukohal peatamine, käikude vahetamine ja siduri väljalülitamine.

§ 12. Vedada mis tahes aastaajal autodele, traktoritele ja muudele masinatele külgehaagitavaid veokeid, kui need oma konstruktsioonilt võivad rikkuda raudtee ja ülesõidukoha seadmeid.

§ 13. Raudteest üle sõita selleks mitte määratud kohtades.

III. JÕUVANKRITE JA HOBUTRASPORDI- VAHENDITE SUNNITUD PEATUMISE PUHUL ÜLESÕIDUKOHAL JA JUHUL, KUI EI OLE VÕIMALIK NEID ÜLESÕIDUKOHALT KÕRVALDADA, ON JUHT KOHUSTATUD:

§ 14. Valvatud ülesõidukohal täitma ülesõidukoha korrapidaja juhendeid, viivitamata eemaldama liiklusvahendilt sõitjad väljapoole raudteeliini ja võtma tarvitusele abinõud ülesõidukoha kiireimaks vabastamiseks.

§ 15. Valveta ülesõidukohal viivitamata eemaldama liiklusvahendilt reisijad väljapoole raudteeliini.

Mitte lahkuma kohalt, vaid jälgima rongide lähene- mist ülesõidukohale, võttes ühtlasi tarvitusele abinõud ülesõidukoha kiireimaks vabastamiseks.

Helisignaalseadise olemasolu puhul andma üld- alarmisignaale (üks pikk ja kolm lühikest heli), kut- sudes sellega endale appi lähemaid raudteetöotajaid või möödaminevaid isikuid.

Rongi ilmudes jooksma sellele vastu, andes märku rongi peatamiseks, tehes ringikujulisi liigutusi — päeva ajal väljasirutatud käega või mistahes ese- mega, öösel aga süüdatud laterna või tõrvikuga.

Kui on olemas teine inimene, siis tuleb ta saata piki raudteeliini 1000 m kaugusele ülesõidukohast sinna- poole, kust ülesõidukoht on halvemini nähtav (näiteks teekäänaku tõttu), seletades talle, kuidas anda lähe- nevale rongile märku peatamiseks.

Kui on olemas ka kolmas inimene, siis peab juht ta saatma vastassuunas piki raudteeliini 1000 m kaugu-

sele, seletades talle samuti, kuidas anda teiselt poolt lähenevale rongile märku peatamiseks.

Igal juhul peab juht ise jääma liiklusvahendi juurde ja andma üldalarmisignaale, rongi ilmumisel aga toimima nii nagu näidatud eespool.

IV. ERITI RASKETE JA SUUREKOGUSELISTE KOORMATE ÜLEVEDAMINE RAUDTEE-ÜLESÕIDUKOHTADEST

§ 16. Keelatud on ilma raudtee teejaoskonna ülema loata:

a) liikuda üle ülesõidukohtade liiklusvahenditega, põllutöö-, tee-ehituse ja muude masinatega, mille laius koormaga või koormata ületab 5 m ja kõrgus 4,5 m tee pinnast;

b) üle vedada eriti raskekaalulisi esemeid (lokomobiile, aurukatlaid, suuri tehaseseadmeid jms.) ning saanitee puudumisel — veoseid, mida veetakse traktori keldudel.

§ 17. Avalduse eriti raskete ja suurekoguseliste veoste raudtee-ülesõidukohast ülevedamise loa saamiseks peab vedav organisatsioon andma raudtee kohaliku teejaoskonna ülemale vähemalt 24 tundi enne ülevedamist.

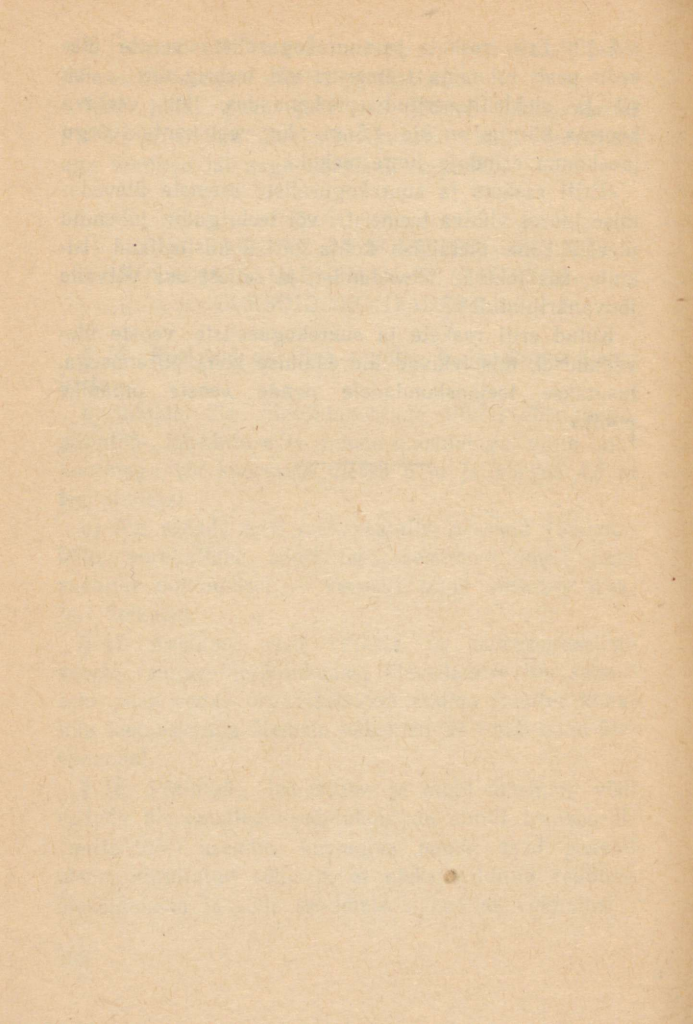
§ 18. Põllutöö-, tee-ehituse ja muid masinaid võib vedada üle raudtee-ülesõidukohtade ainult transpordi- (mitte töö-) asendis, kusjuures nende osad peavad olema kinnitatud selliselt, et oleks välditud raudtee-ülesõidukoha ja selle seadmete rikkumise võimalus.

§ 19. Eriti raskete ja suurekoguseliste veoste ülevedu peab toimuma teemeistri või teebrigadiri valve all ja elektrifitseeritud piirkondades, kui veetava koorma kõrgus on üle 4,5 m, ka veel kontaktvõrgu jaoskonna esindaja juuresolekul.»

«Eriti raskete ja suurekoguseliste esemete ülevedamise juures viibiva teemeistri või teebrigadiri juhendid ülesõidukoha ületamise kohta on kohustuslikud isikuile, kes juhivad ülevedamist, ja sellest osa võtvaile jõuvankrijuhtidele.

Kulud eriti raskete ja suurekoguseliste veoste ülevedamisel, mis tekivad ülevedamise koha piiramisega, tasutakse teejaoskondadele nende veoste omanike poolt.»

SISUKORD

	Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus	
	24. augustist 1960. a. nr. 331	3
<i>I jagu.</i>	Oldsätted	5
<i>II jagu.</i>	Eeskirjad jalakäijaile ja reisijaile	6
	Liiklemine piki tänavaid ja teid	6
	Tänavate ja teede ületamine	8
	Reisijate sisenemine ja väljumine	11
<i>III jagu.</i>	Eeskirjad jalgrattureile	12
<i>IV jagu.</i>	Ohutusnõuded inimeste veol	14
<i>V jagu.</i>	Juhtide üldised kohustused	17
<i>VI jagu.</i>	Liiklusvahendite liiklemise kord	20
	Jalakäijate julgeolek	20
	Juhi märguanded	21
	Liikumiskiirus	26
	Liikumise alustamine ja liiklusvahendite	
	paiknemine liiklemisel	27
	Möödasõit eesliikuvaist liiklusvahendeist	30
	Ristteede ületamine	32
	Manööverdamine	36
	Raudtee-ülesõidukohtade ületamine	43
	Peatumine ja parkimine	43
	Erandid	46
<i>VII jagu.</i>	Hobuliiklusvahenditega ja kariloomadega	
	liikumine	47
<i>VIII jagu.</i>	Nõuded liiklusvahendite tehnilise seisukorra	
	ja välimuse kohta	48
<i>IX jagu.</i>	Numbri- ja tunnusmärgid ning pealkirjad	51
<i>X jagu.</i>	Valgustusseadmete kasutamine	54

<i>XI jagu.</i>	Erinõuded	55
	Koormate vedu	55
	Pukseerimine ja transportimine	56
	Oppesõit	57
	Tänavate ja teede alal- ja korrashoid	59
	Küsimused, mis nõuavad kooskõlastamist või luba	60
	Liiklusõnnetused	62
<i>XII jagu.</i>	Valgusfoori ja reguleeriija märguanded	63
<i>XIII jagu.</i>	Transpordimajandite, ettevõtete ja organisat- sioonide juhatajate kohustused	81
<i>XIV jagu.</i>	Vastutus liiklemise eeskirjade rikkumise puhul	82
Lisa nr. 1.	Liiklusmärgid	83
Lisa nr. 2.	Teeviidad	93
Lisa nr. 3.	Ohutusjooned	99
Lisa nr. 4.	Väljavõtted NSV Liidu Teedeministee- riumi poolt kinnitatud «Eeskirjadest raudtee-ülesõidukohtade ületamise kohta jõuvankritega ja hobustranspordivahendi- tega ning eriti raskekaaluliste ja suure- koguseliste veoste ülevedamise kohta raudtee-ülesõidukohtadest»	103

ПРАВИЛА ДВИЖЕНИЯ ПО УЛИЦАМ
И ДОРОГАМ СССР

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja A. O r a

Kunstiline toimetaja R. T u n g l a

Tehniline toimetaja K. E i n b e r g

Korrektorid M. A m o n ja S. A r o n

Ladumisele ja trükkimisele antud 18. XI 1960.
Paber 60×92, $\frac{1}{32}$. Trükipoognaid 3,5 + 1 lisa.
Arvutuspoognaid 3,65. Trükiarv 50 000. Tellimise nr. 10 791. Hans Heidemanni nimeline trükikoda, Tartu Ülikooli 17/19. I.

Hind rbl, 1.50

1961. a. 15 kop.

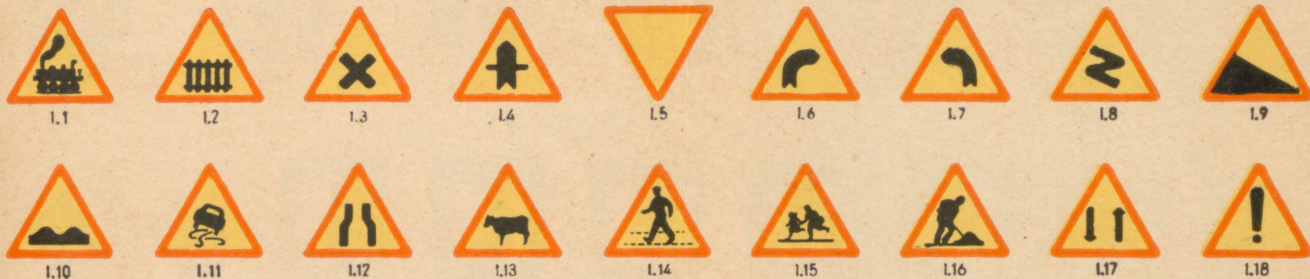
3—8

LIIKLUSMÄRGID

I. HOIATAVAD MÄRGID

II. KEELAVAD MÄRGID

III. KOHUSTAVAD MÄRGID

III.1

III.1.a

III.2

III.2.a

III.3

III.4

III.5

IV OSUTAVAD MÄRGID

IV.1

IV.2

IV.3

IV.4

IV.5

IV.6

IV.7

IV.8

IV.9

V. LISAVAHENDID MÄRKIDELE

V.1

V.2

V.3.a

V.3.b

V.4

V.5

V.6

V.7.a

V.7.b

V.7.c

V.8.a

V.8.b

V.8.c

Rbl. 1.50
1961. a. 15. kop.

A-23460

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00329060 0